

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt, mede namens zijn dochter, over het optreden van de Centrale autoriteit - een dienstonderdeel van het Ministerie van Justitie dat op grond van het Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen van 25 oktober 1980 (hierna te noemen: het Haagse verdrag) als zodanig is aangewezen - naar aanleiding van een verzoek van zijn ex-schoonzoon om zijn kleinkinderen terug te geleiden naar Zweden.

Verzoeker klaagt er met name over dat de Centrale autoriteit:

- niets, althans onvoldoende, heeft gedaan om tot een minnelijke regeling tussen partijen te komen;
- de toezeggingen en verhalen van zijn ex-schoonzoon steeds klakkeloos heeft overgenomen zonder deze te verifiëren of te onderzoeken;
- melding heeft gedaan bij het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling van een (vermoedelijke) zorgelijke situatie van de kinderen bij de moeder;
- het Gerechtshof te Amsterdam na de mondelinge uitspraak op 25 januari 2007 per fax om herziening van de uitspraak heeft verzocht;
- niet direct nadat zij op 29 januari 2007 op de hoogte was gesteld van de terugkeer van de kleinkinderen naar Zweden, ervoor heeft gezorgd dat verdere opsporingsacties (waaronder de inval op de camping waar verzoeker en zijn echtgenote verbleven) werden gestaakt alsmede de internationale signalering werd ingetrokken;
- in het zogenaamde certificaat betreffende de terugkeer van de kinderen (zoals bedoeld in artikel 42, eerste lid van de EG-verordening 2201/2003) heeft vermeld dat het Gerechtshof te Amsterdam had bepaald dat zijn dochter de kinderen aan zijn ex-schoonzoon moest afgeven.

vooraf

Centrale autoriteit

In geval van een internationale kinderontvoering krijgt een burger te maken met de Centrale autoriteit van Nederland. De Centrale autoriteit is de instantie die toeziet op de naleving van het Haags Kinderontvoeringsverdrag. Hiervoor werkt zij samen met centrale autoriteiten in het buitenland. Elk land dat aangesloten is bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag moet een Centrale autoriteit aanstellen. In Nederland is de Centrale autoriteit een onderdeel van het Ministerie van Justitie.

Teruggeleiding kinderen

Teruggeleidingen van kinderen uit landen die partij zijn bij het Haagse verdrag kunnen via de Centrale autoriteit lopen. Op grond van artikel 29 van het Haagse verdrag kan een ouder die stelt dat het recht betreffende gezag of het omgangsrecht is geschonden in de zin van artikel 3 of 21 van het Haagse verdrag zich ook rechtstreeks wenden tot de rechterlijke of administratieve autoriteiten van de Verdragsluitende staten. Een ouder kan zich op grond van artikel 8 van het Haagse verdrag ook tot de Centrale autoriteit wenden met een verzoek om teruggeleiding van zijn of haar kind; in dat geval vraagt de Nederlandse Centrale autoriteit de Centrale autoriteit van het land waar het kind zich bevindt om het kind terug te geleiden naar Nederland.

Ook kan de ouder te maken krijgen met de Centrale autoriteit van het land waar het kind naar is ontvoerd of waaruit het kind is ontvoerd. De buitenlandse Centrale autoriteit kan de Nederlandse Centrale autoriteit vragen een kind terug te geleiden naar dat land. De Nederlandse Centrale autoriteit behandelt het verzoek en kan optreden als procesvertegenwoordiger voor de achtergebleven ouder.

De Centrale autoriteit heeft de taak toe te zien op de uitvoering van het Haags Kinderontvoeringsverdrag én treedt op als procesvertegenwoordiger voor de achtergebleven ouder.

Beoordeling

Algemeen

1. De dochter van verzoeker, mevrouw A., huwde in 1999 in Nederland met de heer P. A. heeft de Nederlandse nationaliteit; P. heeft de Zweedse nationaliteit. Na hun huwelijk vestigden A. en P. zich in Zweden. Uit het huwelijk van A. en P. zijn op 11 mei 2000 en op 21 juli 2004 te Zweden geboren respectievelijk de minderjarige dochter E. en de minderjarige dochter H. Beide dochters hebben zowel de Zweedse als de Nederlandse nationaliteit. Beide ouders (A. en P.) zijn belast met het ouderlijk gezag over de kinderen.
2. In maart 2006 kwam A. met de beide kinderen naar Nederland. P. gaf tot het tijdelijke verblijf van A. met de kinderen in Nederland zijn schriftelijke toestemming op 11 april 2006. Uit voornoemd stuk blijkt dat het de bedoeling was dat P. in de herfst van 2006 bij zijn gezin in Nederland zou komen wonen. In een door hen beiden ondertekende schriftelijke overeenkomst van 11 april 2006 legden A. en P. de afspraak vast dat zij met de kinderen tijdelijk in Nederland zouden gaan wonen. A. en de beide kinderen verbleven in Nederland onder meer bij de ouders van A. (verzoeker en zijn echtgenote).
3. A. diende op 14 juli 2006 een verzoekschrift in bij de rechtbank te Utrecht tot het treffen van voorlopige voorzieningen tot voorlopige toevertrouwing van de kinderen aan haar. A. deelde dit op 17 juli 2006 telefonisch mee aan P.

P. maakte op 17 juli 2006 in Zweden de echtscheiding tussen hem en A. aanhangig.

P. trok zijn toestemming voor het verblijf van de kinderen in Nederland op 20 juli 2006 schriftelijk in en stelde dat de kinderen naar Zweden terug moesten keren, omdat zij daar vanaf hun geboorte hun gewone verblijfplaats hadden.

4. Op 4 augustus 2006 ontving de Centrale autoriteit door tussenkomst van de Zweedse Centrale autoriteit het verzoek van 1 augustus 2006 van P. tot teruggeleiding van zijn dochters E. en H. naar (X te) Zweden, de plaats van hun gewone verblijf.

5. Bij brief van 22 augustus 2006 (de zogenaamde 'vrijwilligersbrief'; dit is de eerste standaardbrief die door de Centrale autoriteit in alle gevallen aan de ontvoerende ouder wordt gestuurd) stelde de Centrale autoriteit A. van dit verzoek op de hoogte.

6. Bij uitvoerbaar bij voorraad verklaarde beslissing van 6 december 2006 gelastte de rechtbank te Utrecht de teruggeleiding van E. en H. naar de plaats van hun gewone verblijf in Zweden vóór of op uiterlijk 5 januari 2007. Tegen deze beslissing stelde A. hoger beroep in.

7. Bij vonnis in kort geding van 4 januari 2007 wees de voorzieningenrechter in de rechtbank te Den Haag de door A. gevorderde schorsing van de tenuitvoerlegging van de beslissing van 5 januari 2007 tot de beslissing van het gerechtshof in het hoger beroep af.

8. P. deed op 16 januari 2007 bij het regionale politiekorps Utrecht aangifte van onttrekking van zijn kinderen aan zijn gezag door A. (overtreding van artikel 279 van het Wetboek van Strafrecht).

9. Bij beschikking uitgesproken op 25 januari 2007 en ondertekend op 30 januari 2007 bekrachtigde het gerechtshof te Amsterdam, nevenzittingsplaats Arnhem (hierna ook: het hof), de beschikking van de rechtbank te Utrecht van 6 december 2006. Voorts gelastte het hof de teruggeleiding van E. en H. naar de plaats van hun gewone verblijf in Zweden vóór of op uiterlijk 31 januari 2007

10. Per e-mailbericht van 20 februari 2007 ontving de Centrale autoriteit een bevestiging van de Zweedse Centrale autoriteit dat de moeder en de kinderen teruggekeerd waren in Zweden.

11. Bij brief van 7 maart 2007 diende advocaat, de heer T., namens verzoeker en zijn dochter een klacht in bij de minister van Justitie over het optreden van (een medewerker van) de Nederlandse Centrale autoriteit. De klachten betroffen:

- het verzoek van de Centrale autoriteit bij het hof om de mondelinge uitspraak te herzien;

- het niet verlenen van medewerking door de Centrale autoriteit aan het intrekken van de internationale signalering van A.;
- de handelwijze van de Centrale autoriteit waardoor er 23 dagen verstreken voordat de internationale signalering werd ingetrokken;
- de handelwijze van de Centrale autoriteit waardoor de belangen van A. en de twee minderjarige werden geschaad.

12. Bij brief van 14 augustus 2007 liet de minister weten alle klachten ongegrond te achten. Ten aanzien van de vierde klacht liet de minister weten dat hij de opmerkingen van verzoeker en A. over de naar hun mening formele en dreigende toonzetting in de brief van 22 augustus 2006 die aan A. werd gezonden ter harte nam. De minister gaf aan dat hij zou bezien of de toonzetting in deze (standaard)brief (verder: de vrijwilligersbrief) zodanig kon worden geredigeerd zonder dat afgedaan werd aan het vereiste van duidelijke en volledige informatieverstrekking.

13. Verzoeker kon zich niet vinden in deze klachtafhandeling en wendde zich bij brief van 24 september 2007 tot de Nationale ombudsman.

14. In verband met de samenhang van de klachtonderdelen twee en drie zullen deze hierna onder II. gezamenlijk worden besproken.

I. Ten aanzien van de minnelijke regeling

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de Centrale autoriteit niets, althans onvoldoende, heeft gedaan om tot een minnelijke regeling tussen partijen te komen. Verzoeker stelt dat de Centrale autoriteit op grond van artikel 7, tweede lid onder c) van het Haagse verdrag (zie Achtergrond onder I.) eerst aan mediation had moeten doen. Deze plicht van de Centrale autoriteit volgt naar de mening van verzoeker tevens uit EG-verordening 2201/2003. In dit verband verwijst verzoeker ook naar een uitspraak van 13 april 2005 van de rechtbank te Utrecht (LJN: AT3895). Verzoeker stelt zich op het standpunt dat de Centrale autoriteit in haar berichten aan partijen niet had moeten zeggen dat als de mediation zou mislukken, de kinderen naar Zweden zouden worden teruggestuurd. Dit was voor de vader reden genoeg om de mediation te laten mislukken. Verder hanteerde de Centrale autoriteit het onterechte uitgangspunt dat de mediation gericht moest zijn op de terugkeer en niet op het bereiken van een minnelijke regeling, aldus verzoeker.

2. De minister van Justitie achtte de klacht van verzoeker ongegrond. De minister voerde daartoe het volgende aan. Op grond van artikel 7, tweede lid aanhef en onder c) jo artikel 10 van het Haagse verdrag (zie Achtergrond onder I.) is de Centrale autoriteit gehouden

om hetzij rechtstreeks hetzij via tussenkomst van een andere instantie alle passende maatregelen te nemen teneinde te verzekeren dat het kind zo spoedig mogelijk vrijwillig wordt teruggegeven of dat er een schikking in der minne wordt bereikt. De Centrale autoriteit dient met de buitenlandse Centrale autoriteit samen te werken, waarbij de samenwerking gericht moet zijn op de onmiddellijke terugkeer van het kind naar het land van het gewone verblijf (zie artikel 7 van het Haagse verdrag; Achtergrond onder I.). Daartoe neemt de Centrale autoriteit in het bijzonder voornoemde maatregelen.

Op 4 augustus 2006 ontving de Centrale autoriteit het verzoek van de vader tot teruggeleiding van zijn kinderen naar Zweden van de Zweedse Centrale autoriteit. Na ontvangst van dat verzoek bracht de Centrale autoriteit bij brief van 22 augustus 2006 bij de moeder de wenselijkheid van een minnelijke regeling onder de aandacht. In die brief verzocht de Centrale autoriteit de moeder ervoor te zorgen dat de kinderen alsnog naar Zweden terugkeren (vrijwillig), althans te proberen met de vader overeenstemming te bereiken over de verblijfplaats van de kinderen (minnelijke schikking). In die brief bood de Centrale autoriteit haar medewerking aan en verwees de Centrale autoriteit tevens naar onafhankelijke bemiddelaars. In die brief gaf de Centrale autoriteit ook aan wat de consequentie was als moeder niet meewerkte aan de teruggeleiding van de kinderen. Bij brief van 28 augustus 2006 ontving de Centrale autoriteit de mededeling van de Zweedse advocaat van de moeder dat zij niet aan de teruggeleiding van de kinderen mee wilde werken. De Centrale autoriteit verzocht de moeder bij brief van 29 augustus 2008 nogmaals om op vrijwillige basis mee te werken aan de teruggeleiding. Nadat een poging van de vader en de moeder om door mediation tot een minnelijke regeling te komen was mislukt diende de Centrale autoriteit op 20 september 2006 het verzoek tot teruggeleiding bij de rechtbank te Utrecht (verder: de rechtbank) in. Gedurende die procedure is op instigatie van de rechtbank nogmaals mediation ingezet om tot een vrijwillige terugkeer van de kinderen te komen. Nadat bleek dat de ouders niet tot overeenstemming kwamen, deed de rechtbank op 6 december 2006 uitspraak. In die uitspraak beval de rechtbank de teruggeleiding van de kinderen naar Zweden, aldus de minister.

In de beschikking van 6 december 2006 overwoog de rechtbank 'dat de Centrale autoriteit conform artikel 10 Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 alle passende maatregelen heeft genomen teneinde de vrijwillige terugkeer van de kinderen te bevorderen nu is gebleken dat zij de moeder tweemaal in de gelegenheid heeft gesteld om vrijwillig aan de teruggeleiding van de kinderen mee te werken en daarbij mediation heeft voorgesteld. Dat de Centrale autoriteit in zijn brief het kader van de mediation heeft aangegeven, brengt naar het oordeel van de rechtbank niet mee dat geen reële mogelijkheid tot mediation is gegeven' (Uitspraak 6 december 2006, 219214/FARK 06-5325).

De minister is, net als de rechtbank, van oordeel dat de Centrale autoriteit voldeed aan de verplichtingen voortvloeiende uit het Haagse verdrag. Bovenstaande laat volgens de minister zien dat de Centrale autoriteit voldoende deed om moeder tot vrijwillige terugkeer te bewegen dan wel tot een minnelijke regeling te komen tussen partijen.

3. In de brief van 22 augustus 2006 (zie hiervoor onder Algemeen 5.) gaf de Centrale autoriteit A. dringend in overweging om voor een vrijwillige terugkeer van de kinderen naar Zweden te zorgen dan wel met P. alsnog overeenstemming te bereiken over de verblijfplaats van de kinderen. De Centrale autoriteit wees A. erop dat zij zich daartoe tot een mediator kon wenden en adviseerde A. om contact op te nemen met het Centrum Internationale Kinderontvoering.

Voorts deelde de Centrale autoriteit mee dat indien A. niet bereid was mee te werken aan een minnelijke regeling of met P. geen overeenstemming bereikte de Centrale autoriteit gehouden was om een procedure te beginnen die gericht was op een gedwongen terugkeer van de kinderen.

4. Bij brief van 29 augustus 2006 stelde de Centrale autoriteit A. nogmaals in de gelegenheid om aan te geven of zij bereid was om een minnelijke regeling te treffen over de verblijfplaats van de kinderen. In deze brief wees de Centrale autoriteit A. opnieuw op de mogelijkheid van mediation. Ten slotte verwees de Centrale autoriteit A. naar de brief van 22 augustus 2006; in die brief stond vermeld welke stappen de Centrale autoriteit zou (moeten) ondernemen indien A. niet vrijwillig wenste mee te werken.

5. Bij brief van begin september 2006 deelde de advocaat van A. de Centrale autoriteit mee dat A. en P. bereid waren te trachten met behulp van mediation een minnelijke regeling te treffen over de verblijfplaats van de kinderen en hun omgang met P. Bij brief van 20 september 2006 deelde de Centrale autoriteit de advocaat van A. mee dat zij van P. had begrepen dat de mediation voortijdig was gestaakt en er geen minnelijke regeling was bereikt. Voorts deelde de Centrale autoriteit mee dat zij was overgegaan tot het indienen van een verzoekschrift tot terugleiding bij de rechtbank.

6. Bij beschikking van 6 december 2006 overwoog de rechtbank - kort gezegd - dat de Centrale autoriteit conform artikel 10 van het Haagse verdrag (zie Achtergrond onder I.) alle passende maatregelen nam om de vrijwillige terugkeer van de kinderen te bevorderen, onder meer door mediation voor te stellen. Zie daartoe hetgeen de minister hiervoor onder 2. uit die uitspraak weergaf.

A. stelde tegen deze beschikking van de rechtbank hoger beroep in. Bij beschikking van 25 januari 2007 bekrachtigde het hof de beschikking van de rechtbank.

Beoordeling

7. Vast staat dat de burgerlijke rechter in een onherroepelijke uitspraak oordeelde over de vraag of de Centrale autoriteit voldoende inspanningen verrichtte om tot een vrijwillige terugleiding door A. van de kinderen te komen. De rechter beantwoordde die vraag bevestigend en wees er daarbij uitdrukkelijk op dat de Centrale autoriteit A. tot tweemaal toe mediation voorstelde. Dat de mediation gericht was op de totstandkoming van een

mannelijke regeling tussen partijen over de verblijfplaats van de twee kinderen en dat een van de mogelijkheden was dat A. de kinderen vrijwillig naar Zweden terug zou geleiden spreekt naar het oordeel van de Nationale ombudsman voor zich.

8. Het is vast beleid van de Nationale ombudsman om, indien de rechter al een uitspraak heeft gedaan over een gedraging, met dat oordeel rekening te houden en over de betreffende gedraging niet meer zelf te oordelen. Dit brengt mee dat de Nationale ombudsman de uitspraak van de rechter over de inspanningen van de Centrale autoriteit om tot een minnelijke regeling te komen in acht neemt en daarover zelf niet meer oordeelt.

Over de onderzochte gedraging wordt geen oordeel gegeven.

II. Ten aanzien van het overnemen van toezeggingen en verhalen van de ex-schoonzoon en de melding bij het AMK

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de Centrale autoriteit de toezeggingen en verhalen van zijn ex-schoonzoon steeds klakkeloos heeft overgenomen zonder deze te verifiëren of te onderzoeken. Volgens verzoeker gold dit zowel voor de toezeggingen die de vader deed tijdens de diverse zittingen (bijvoorbeeld over het regelen van huisvesting voor de moeder) als voor de beschuldiging van de vader dat de moeder de kinderen zou mishandelen en de door de vader gestelde (geestelijke) gezondheid van de moeder en haar vermeende medicijngebruik. Volgens verzoeker had de melding bij het AMK van deze door de vader verstrekte medische informatie over de moeder slechts mogen plaatsvinden na toestemming daartoe van de moeder. Die toestemming werd niet gevraagd en dus niet gegeven door de moeder; om die reden was de melding onrechtmatig. Verzoeker vindt het voorts ontoelaatbaar dat de Centrale autoriteit dit alles doorgaf aan het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK), daarbij optrad als open melder en de melding deed voordat de vader had beslist over de vraag of hij als open melder wilde optreden. De Centrale autoriteit had zich van de vader moeten distantiëren. Door dit niet te doen maakte de Centrale autoriteit zich schuldig aan stemmingmakerij en verloor de Centrale autoriteit het belang van de kinderen uit het oog. De Centrale autoriteit stelde steeds het belang van de vader voorop en nam de informatie van de vader over zonder deze te verifiëren, terwijl de Centrale autoriteit wist dat hij allerlei onwaarheden vertelde, aldus verzoeker.

2. De minister achtte de klachten van verzoeker ongegrond.

De minister voerde over het overnemen van toezeggingen en verhalen het volgende aan.

Zoals in de vrijwilligersbrief was opgenomen trad de Centrale autoriteit op namens de vader (P.) en was de Centrale autoriteit niet onpartijdig. De Centrale autoriteit toetst bij aanvang van een verzoek of er sprake van is dat dit klaarblijkelijk niet voldoet aan de

criteria van artikel 3 van het Haagse verdrag (artikel 3 jo artikel 27; zie Achtergrond onder I.) De aard van de terugleidingsprocedure verlangt niet dat er ten aanzien van alle door partijen aangevoerde punten een onderzoek wordt ingesteld. Als het gaat om de -persoonlijke - feiten en omstandigheden van een zaak geeft de Centrale autoriteit in het verzoekschrift de versie van de verzoekende ouder weer. Het is aan de (gemachtigde van de) ontvoerende ouder om daarop in een verweerschrift zijn of haar kant van het verhaal te belichten, al dan niet voorzien van bewijsstukken. Uiteindelijk bepaalt de rechter op welke wijze de verschillende standpunten worden gewogen en in welke mate stellingen van invloed zijn op het eindoordeel. Daar waar mogelijk vraagt de Centrale autoriteit wel om onderbouwing dan wel bewijs van bepaalde stellingen van de verzoekende ouder. Gelet op de rol die de Centrale autoriteit in de terugleidingsprocedure vervult en het feit dat de Centrale autoriteit geen rechercherende bevoegdheden heeft was het niet aan de Centrale autoriteit om aan waarheidsvinding te doen, aldus de minister.

In zijn reactie deelde de minister voorts mee dat hij de tekst in de vrijwilligersbrief had aangepast. De minister had besloten om in meer duidelijke bewoordingen aan te geven dat het feitencomplex zoals uiteengezet in de vrijwilligersbrief het verhaal van de verzoekende ouder is. Daarnaast wordt expliciet aangegeven dat als de stellingen van de verzoekende ouder kloppen, er sprake zal zijn van kinderontvoering in de zin van het Haagse verdrag. De 'ontvoerende ouder' wordt verzocht om zijn/haar reactie te geven op de stellingen van de verzoekende ouder. Met de wijziging van de bewoordingen in de brief gaf de Centrale autoriteit meer ruimte aan de vermeende ontvoerende ouder om zijn/haar verhaal te doen, zonder dat de Centrale autoriteit al een oordeel geeft of er sprake is van kinderontvoering in de zin van het verdrag, aldus de minister. In de aangepaste vrijwilligersbrief komt duidelijker naar voren dat de Centrale autoriteit enkel het verhaal van de verzoekende ouder hoorde en dat deze een beroep op het Haagse verdrag deed. In de aangepaste brief stelt de Centrale autoriteit nu dat er sprake kan zijn van kinderontvoering in plaats van dat er sprake is van kinderontvoering. Door deze nuances op te nemen wordt er volgens de minister naar gestreefd om de - door verzoeker ervaren - dreigende toon in de (op 22 augustus 2006 aan A. gezonden) vrijwilligersbrief weg te nemen.

Tijdens het onderzoek ontving de Nationale ombudsman een exemplaar van de aangepaste vrijwilligersbrief.

De tekst in de aangepaste vrijwilligersbrief luidt als volgt:

“... Feiten en omstandigheden die leiden tot het verzoek

(...)

Als de stellingen van de vader/moeder, zoals hierboven genoemd, juist zijn dan kan uw optreden worden aangemerkt als zijnde in strijd met het gezagsrecht en daarmee als ongeoorloofd in de zin van de artikel 3 en 5 van het hiervoor genoemde Haagse

kinderontvoeringsverdrag. Artikel 12 van het Verdrag bepaalt vervolgens dat ingeval van een ongeoorloofde overbrenging (behoudens enkele uitzonderingen) de onmiddellijke terugkeer van de betreffende kinderen dient te volgen.

(...)

Het verzoek

(...)

Zij (de Centrale autoriteit, toevoeging No) hecht er wel aan op te merken dat zij handelt ter uitvoering van het Verdrag en dat zij mede namens de vader/moeder optreedt en dus niet onpartijdig is. ...”

De tekst in de oorspronkelijke vrijwilligersbrief luidde - voor zover hier van belang - als volgt:

“... Feiten en omstandigheden die leiden tot het verzoek

(...)

Uw optreden kan worden aangemerkt als zijnde in strijd met het gezagsrecht en daarmee als ongeoorloofd in de zin van de artikel 3 en 5 van het hiervoor genoemde Haagse Kinderontvoeringsverdrag. Artikel 12 van het Verdrag bepaalt vervolgens dat ingeval van een ongeoorloofde overbrenging (behoudens enkele uitzonderingen) de onmiddellijke terugkeer van de betreffende kinderen dient te volgen.

(...)

Het verzoek

(...)

De Centrale autoriteit hecht er wel aan op te merken dat zij handelt ter uitvoering van het Verdrag en dat zij mede namens de vader optreedt en dus niet onpartijdig is. ...”

De minister voerde over de melding bij het AMK - kort samengevat - het volgende aan.

De vader uitte per e-mail van 8 augustus 2006 aan de Centrale autoriteit zijn zorgen over de kinderen. De vader schreef over de toestand en het medicijngebruik van de moeder en de effecten die het medicijngebruik op haar had. Gelet op de grote bezorgdheid van de vader over de toestand waarin zijn kinderen zouden kunnen verkeren zag de Centrale autoriteit aanleiding uit oogpunt van zorgvuldigheid om contact op te nemen met het AMK. De Centrale autoriteit wordt door het AMK gezien als open melder. Na het contact tussen de Centrale autoriteit en het AMK gaf het AMK aan de door de Centrale autoriteit namens

de vader geuite zorg over de kinderen te registreren en de Centrale autoriteit apart te berichten of er een onderzoek naar de kinderen plaats zou vinden. Tussen de vader en het AMK was er herhaaldelijk telefonisch contact over de stand van zaken en de toestand van de kinderen; dit blijkt uit het rapport van het AMK. Op het moment dat de Centrale autoriteit van de vader het bericht ontving dat hij de kinderen in Nederland gezien had en dat daarmee zijn eerdere zorgen waren weggenomen verzocht de Centrale autoriteit het AMK op 28 september 2006 een eventueel gestart onderzoek te staken. Het AMK gaf hierop te kennen dat dat niet mogelijk was, nu het AMK aanleiding zag om het onderzoek te starten. Het AMK deelde de Centrale autoriteit op 7 november 2006 telefonisch mee dat het besloten had het onderzoek te beëindigen, aldus de minister.

In deze zaak zag de Centrale autoriteit naar aanleiding van de zorgen van de vader over de mogelijk zorgelijke situatie van de kinderen bij de moeder aanleiding om zich tot het AMK te wenden. De minister is van mening dat het in beginsel informatieve karakter waarmee zij een melding bij het AMK indiende als zorgvuldig en proportioneel handelen moet worden aangemerkt.

De Centrale autoriteit had immers van de verdergaande maatregel gebruik kunnen maken om de Raad in te schakelen, maar vond dat niet de juiste weg. In dat verband wees de minister op artikel 7, tweede lid aanhef, en onder b) van het Haagse verdrag en naar artikel 7 van de Uitvoeringswet van het Haagse verdrag (zie Achtergrond onder III. en onder IV.)

Dat het AMK besloot om de melding in onderzoek te nemen en vervolgens het onderzoek niet doorzette is een beslissing die buiten de Centrale autoriteit ligt.

Het is niet aan de Centrale autoriteit om onderzoek naar de betrouwbaarheid van de meldingen van de vader te doen. Om die reden zocht de Centrale autoriteit contact met de Raad en uiteindelijk het AMK, zodat het AMK dat onderzoek kon doen. De Centrale autoriteit bracht de vader op de hoogte van het contact met het AMK. Hierna vonden de contacten steeds plaats tussen de vader en het AMK, aldus de minister.

3. Bij brief van 1 augustus 2006 verzocht P. door tussenkomst van de Zweedse centrale autoriteit de Centrale autoriteit de teruggeleiding van zijn dochters E. en H. naar (X te) Zweden. Bij dat verzoek bevonden zich een aantal bijlagen waaronder een 'background information letter'.

4. Bij brief van 1 augustus 2006 drong de Zweedse Centrale autoriteit namens de vader aan op het nemen van 'provisional measures' en in de 'background information letter' werd de gezinssituatie en de geestelijke gesteldheid van A. in februari 2006 kort geschetst.

5. Bij brief van 4 augustus 2006 verzocht de Centrale autoriteit de Zweedse Centrale autoriteit om een nadere toelichting van de vader op de geestelijke gesteldheid van de moeder en de gevolgen daarvan volgens hem voor de kinderen.

6. Bij faxbericht van 8 augustus 2006 reageerde P. hierop en berichtte hij waar A. aan leed en welke symptomen en welk gedrag A. vertoonde en welke medicijnen zij slikte.

7. Uit drie door de minister overgelegde telefoonnotities blijkt dat de Centrale autoriteit op 18 augustus 2006 telefonisch contact heeft gehad over de zorgen van de vader met een medewerkster van de Raad te Utrecht en met een maatschappelijk werkster en een vertrouwensarts van het AMK. Het overleg met de vertrouwensarts leidde ertoe dat het AMK een onderzoek wilde doen.

8. Op 22 augustus 2006 stuurde de Centrale autoriteit A. de vrijwilligersbrief. In die brief stond onder meer als volgt vermeld:

“... Namens (...). P. (...) ontving de Centrale autoriteit door tussenkomst van de Zweedse Centrale autoriteit het verzoek tot terugleiding naar de plaats van hun gewone verblijf van de minderjarigen:

E. (...);

H. (...)

Feiten en omstandigheden die leiden tot het verzoek

Volgens het verzoek dat de Centrale autoriteit van de vader heeft ontvangen heeft u de vader voorgesteld dat u als gezin voor de duur van een jaar in Nederland zou gaan wonen om daarna weer terug te keren naar Zweden. De vader heeft daarop een schriftelijke machtiging afgegeven opdat u met de kinderen in Nederland kon blijven. Daarnaast heeft hij u documenten verstrekt waarmee u de kinderen in Nederland kon inschrijven in de gemeente. Kort daarna zou u bij de vader hebben aangegeven dat u nooit meer met de kinderen naar Zweden zult terugkeren en heeft u een echtscheidingsprocedure in Nederland opgestart. De vader heeft direct daarop zijn toestemming voor een tijdelijk verblijf van de kinderen in Nederland schriftelijk ingetrokken. Omdat u nog beiden gehuwd bent, heeft u als ouders beiden het ouderlijk gezag over de kinderen.

Uw optreden kan worden aangemerkt als zijnde in strijd met het gezagsrecht en daarmee als ongeoorloofd in de zin van de artikelen 3 en 5 van het (...) Haagse Kinderontvoeringsverdrag. Artikel 12 van het Verdrag bepaalt vervolgens dat ingeval van een ongeoorloofde overbrenging (behoudens enkele uitzonderingen) de onmiddellijke terugkeer van de betreffende kinderen dient te volgen.

(...)

De Centrale autoriteit hecht er wel aan op te merken dat zij handelt ter uitvoering van het Verdrag en dat zij mede namens de vader optreedt en dus niet onpartijdig is. ..."

(Voor de artikelen 3, 5 en 12 van het Haagse verdrag zie Achtergrond onder I., toevoeging N.o.).

Op 29 augustus stuurde de Centrale autoriteit. A. een kopie van de vrijwilligersbrief van 22 augustus 2006.

9. Uit het AMK dossier blijkt - voor zover hier van belang - het volgende. De Centrale autoriteit nam voor het eerst op 18 augustus 2006 telefonisch contact op met het AMK. De Centrale autoriteit werd als melder genoemd. Het AMK had op 23 augustus 2006 rechtstreeks (telefonisch) contact met de advocaat van de vader en met de vader zelf. Het AMK nam op 23 augustus 2006 ook telefonisch contact met de Centrale autoriteit op.

Het AMK achtte de kwestie meldenswaard ongeacht de achtergrond van 'ontvoering', omdat de melding zorgen betroffen over een moeder die mogelijk psychisch niet in orde was en daardoor niet goed voor haar kinderen zorgde. Het AMK moest beoordelen hoe het met de kinderen ging.

De Centrale autoriteit verzocht het AMK per faxbericht van 28 september 2006 om het onderzoek in te trekken. Het AMK deelde op 3 oktober 2006 telefonisch aan de Centrale autoriteit mee dat het onderzoek niet gestaakt kon worden. Het AMK gaf daartoe de volgende twee redenen.

"1. Het dossier is uitgedeeld.

Het onderzoek is aangenomen op grond van inschatting door het AMK van mogelijke risico's voor de kinderen. De situatie is zorgelijk ingeschat ongeacht de mogelijke echtscheidingsstrijd. Het AMK wil toch een check doen om zeker te zijn dat het goed gaat met de kk."

Op 7 november 2006 informeerde het AMK de Centrale autoriteit en de vader telefonisch dat het het onderzoek stopzette gelet op de door de rechtbank ingezette mediation.

Het AMK informeerde A. hierover bij brief van 9 november 2006.

10. Bij e-mailbericht van 14 november 2006 verzocht de advocaat van A. de Centrale autoriteit waarom de Centrale autoriteit zijn cliënte bij het AMK meldde. De Centrale autoriteit lichtte die melding aan de advocaat toe bij e-mailbericht van 17 november 2006.

11. Tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde mevrouw G., namens de Centrale autoriteit, op 3 juli 2008 voor zover hier van belang het volgende.

De inschakeling van het AMK gebeurde op basis van een fax en een schriftelijk verslag van de vader waarin hij zijn zorgen over de kinderen uitte. G. legde een kopie van beide

stukken tijdens dit onderzoek over. G. nam deze zaak van een collega over. Het contact tussen de Centrale autoriteit en het AMK vond plaats voordat G. deze zaak overnam. Het is voor het eerst dat de Centrale autoriteit het AMK benaderde. Om die reden benaderde de Centrale autoriteit na de door de vader geuite zorgen eerst de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) en vroeg wat de Centrale autoriteit hiermee moest doen. De Raad adviseerde de Centrale autoriteit contact op te nemen met het AMK.

Daarna voerde de Centrale autoriteit een informatief gesprek met het AMK met de vraag hoe het Centrale autoriteit hiermee moest omgaan. G. weet niet wie de melding feitelijk deed; de Centrale autoriteit of de vader. Met name de naam 'Algemeen Meldpunt Kindermishandeling' zette veel kwaad bloed bij verzoeker en zijn dochter. De moeder is nooit beticht van kindermishandeling; uit het AMK dossier blijkt daarvan ook niets. G. probeerde tijdens de zitting bij het hof in de hoger beroepsprocedure uit te leggen dat de moeder nooit werd verdacht van kindermishandeling. Het lukte G. helaas niet om die misvatting weg te nemen. G. heeft zelf het idee dat het AMK deze zaak ambtshalve als melding in behandeling nam.

Beoordeling

12. Bestuursorganen moeten bij de voorbereiding van hun handelingen informatie verwerven die is toegespitst op de context van die handelingen. Het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving impliceert dat de Centrale autoriteit de stellingen van degene die bij haar een verzoek om teruggeleiding doet op waarde schat en op grond daarvan acties onderneemt die recht doen aan haar partijdige rol en die in hoofdzaak gericht zijn op de bescherming en behartiging van de belangen van het kind.

13. De Nationale ombudsman stelt vast dat de rol van de Centrale autoriteit in zogenaamde inkomende zaken, waartoe het onderhavige teruggeleidingsverzoek behoort, geen onafhankelijke is. De Centrale autoriteit treedt in die gevallen op namens de verzoeker en is dan ook partijdig. Voorop daarbij staat het belang van het kind in kwestie. In dit geval trad de Centrale autoriteit dus op namens P. en in het belang van de kinderen E. en H. De Centrale autoriteit wees A. in de brieven van 22 augustus 2006 en van 29 augustus 2006 op haar niet-onafhankelijke rol. Deze rol impliceerde echter niet dat A. niet in de mogelijkheid was om de door de Centrale autoriteit verwoorde stellingen van P. te weerleggen. Voor zover dat laatste in de genoemde aan A. gezonden brieven niet duidelijk genoeg naar voren kwam leidde de interne klachtenprocedure ertoe dat de minister de tekst in de standaard vrijwilligersbrief aanpaste (zie hiervoor onder 2.). Met de minister is de Nationale ombudsman van oordeel dat in de aangepaste tekst duidelijker naar voren komt dat zij nog slechts het verhaal van de verzoekende ouder hoorde en dat deze een beroep op het Haagse verdrag deed. De Centrale autoriteit geeft hiermee, in de visie van de minister en de Nationale ombudsman meer ruimte aan de vermeende ontvoerende ouder om zijn of haar verhaal te doen zonder dat zij al een oordeel geeft over de vraag of

er sprake is van kindervervoering in de zin van het Haagse verdrag. De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van de aangepaste tekst. Dit doet echter niet af aan de partijdige rol van de Centrale autoriteit, die in de vrijwilligersbrief (zowel in de brieven die de Centrale autoriteit aan A. zond als in de brief met de aangepaste tekst) duidelijk staat vermeld.

14. Verzoeker stelt dat de Centrale autoriteit de toezeggingen en verhalen van zijn ex-schoonzoon steeds klakkeloos heeft overgenomen zonder deze te verifiëren of te onderzoeken. Volgens verzoeker gold dit voor de toezeggingen die de vader deed tijdens de diverse zittingen (bijvoorbeeld over het regelen van huisvesting voor de moeder). Verzoeker concretiseerde deze toezeggingen onvoldoende en maakte voorts niet duidelijk waarom de Centrale autoriteit deze toezegging(en) had moeten verifiëren, nu deze tijdens diverse zittingen tegen de rechter werd(en) geuit. Het was derhalve aan de rechter, en niet aan de Centrale autoriteit, om deze toezeggingen op waarde te schatten.

Resteert de door verzoeker genoemde beschuldiging van P. dat A. de kinderen zou mishandelen en de door P. gestelde (geestelijke) gezondheid van A. en haar vermeende medicijngebruik als concretisering van zijn stelling. De klacht van verzoeker over de melding bij het AMK vloeit hier direct uit voort. De Nationale ombudsman vat dit dan ook op als één klacht.

15. De Centrale autoriteit ontving via de Zweedse Centrale autoriteit het verzoek van P. tot teruggeleiding van de kinderen. Dat verzoek (van 1 augustus 2006) en de daarbij gevoegde 'back ground information letter' waren voor de Centrale autoriteit aanleiding om over de zorgen van P. over de kinderen in verband met de geestelijke gesteldheid van A. meer concrete informatie bij P. op te vragen. Dit deed de Centrale autoriteit op 4 augustus 2006, waarop P. op 8 augustus 2006 reageerde. Op grond van die informatie besloot de Centrale autoriteit na overleg daarover met de Raad voor de Kinderbescherming het AMK hierover te benaderen. In overleg met het AMK besloot de Centrale autoriteit toen om als open melder te fungeren. Deze handelwijze acht de Nationale ombudsman zorgvuldig en horende tot haar directe verantwoordelijkheid. Daarbij is van belang dat de Centrale autoriteit handelt ter uitvoering van het Haagse verdrag en dat de richtsnoer daarbij de gedachte is 'dat het belang van het kind in alle aangelegenheden betreffende het gezag over kinderen van fundamentele betekenis is'. (Preambule) (zie Achtergrond onder II.). In dat kader had de Centrale autoriteit de mogelijkheid de Raad voor de Kinderbescherming om maatregelen te verzoeken. In plaats daarvan is voor een minder ingrijpend onderzoek door het AMK gekozen. Gelet hierop kon de Centrale autoriteit het risico niet nemen deze signalen te negeren en lag het op haar weg om hierin adequate actie te ondernemen. Het gevoerde overleg met de Raad en vervolgens met het AMK was passend en niet onnodig bezwarend. Dat het AMK de signalen serieus genoeg achtte om er verder onderzoek naar te doen kan niet aan de Centrale autoriteit worden tegengeworpen. Ditzelfde geldt voor het moment waarop het onderzoek werd beëindigd. Ook daarop had de Centrale autoriteit geen invloed en dit gebeurde pas op het moment dat het AMK dit verantwoord achtte. Ten

slotte is op geen enkele manier gebleken dat P. A. ervan betichtte dat zij de kinderen mishandelde dan wel dat het onderzoek van het AMK zich daarop richtte. De zorgen van P. en later ook het AMK waren zuiver gebaseerd op de depressieve gesteldheid van A. en het mogelijke nadelige effect dáárvan op de kinderen.

16. Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat de Centrale autoriteit op de juiste wijze omging met de zorgen van P. over de kinderen. Door uiteindelijk een melding te doen bij het AMK handelde de Centrale autoriteit niet in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverwerving.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het verzoek aan het Gerechtshof te Amsterdam om herziening van de uitspraak

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het Gerechtshof te Amsterdam na de mondelinge uitspraak op 25 januari 2007 per fax om herziening van de uitspraak heeft verzocht. Verzoeker voerde daartoe - zakelijk weergegeven en voor zover hier van belang - het volgende aan. A. keerde na de uitspraak van het hof van 25 januari 2007 vrijwillig terug naar Zweden; zij vertrok de zondag daarna. G. stuurde namens de Centrale autoriteit na de uitspraak van het hof een fax naar het hof en vroeg daarin om aanvulling van de mondelinge uitspraak. Dit had nooit gemogen. In de schriftelijke uitspraak maakte het hof geen melding van de noodzaak tot overleg tussen partijen. Men moet aannemen dat het hof op grond van de gewraakte fax kennis nam van deze "overlegperikelen". A. en haar advocaat informeerden mevrouw G. van de Centrale autoriteit aansluitend aan de (behandeling ter zitting op 25 januari 2007 van de) rechtszaak wel degelijk dat A. de uitspraak van het hof zou volgen. Dit deelden A. en haar advocaat ook in de rechtszaal aan G. mee, aldus verzoeker.

2. De minister achtte de klacht van verzoeker ongegrond. Volgens de minister gaf het hof in haar mondelinge uitspraak van 25 januari 2007 aan dat A. en haar advocaat nog diezelfde middag met de Centrale autoriteit dienden te overleggen over de wijze waarop de terugkeer zou plaatsvinden. A. en haar advocaat wezen echter direct na de zitting het voeren van dat overleg met de Centrale autoriteit van de hand. Op de Centrale autoriteit rustte de verplichting om zorg te dragen voor teruggeleiding op zo kort mogelijke termijn en zo nodig met behulp van de sterke arm. De Centrale autoriteit zag geen andere mogelijkheid om die verplichting uit te voeren dan door het gerechtshof te verzoeken om de mondelinge beslissing te wijzigen met dien verstande dat de kinderen voor terugkeer aan de vader zouden worden afgegeven. De Centrale autoriteit ging hiertoe over omdat A. en de advocaat het door het hof voorgestane overleg afsneden, A. en de kinderen zich op een (op dat moment nog) geheime locatie bevonden en de tijdspanne tot de datum van teruggeleiding uitermate kort was. Uiteindelijk wijzigde het gerechtshof de beslissing niet

en bleef het bij de eerder gegeven mondelinge beslissing.

3. Bij beschikking uitgesproken op 25 januari 2007 (en ondertekend op 30 januari 2007) bekrachtigde het gerechtshof te Amsterdam, nevenzittingsplaats Arnhem, de beschikking van de rechtbank te Utrecht van 6 december 2006. Voorts gelastte het hof de teruggeleiding van E. en H. naar de plaats van hun gewone verblijf in Zweden vóór of op uiterlijk 31 januari 2007./

4. Bij faxbericht van 25 januari 2007 verzocht de Centrale autoriteit het gerechtshof te Amsterdam onder meer het volgende.

"Uw Hof heeft de teruggeleiding van de minderjarige bevolen en wel uiterlijk op woensdag 31 januari 2007. Voorts is bepaald dat de moeder en haar gemachtigde nog hedenmiddag met de Centrale autoriteit in overleg dienen te treden over de invulling van die terugkeer.

Na afloop van de zitting heeft de gemachtigde van de Centrale autoriteit de moeder en haar advocaat, de heer Van Traa, benaderd met het verzoek om in overleg te treden. Hierop gaf laatstgenoemde (in zijn eigen woorden) te kennen niet te willen meewerken aan enig overleg, waarna moeder en haar advocaat het gerechtsgebouw hebben verlaten.

Uit de houding en opmerking(en) van de gemachtigde blijkt naar de mening van de Centrale autoriteit dat de moeder niet bereid is mee te werken aan overleg over de terugkeer, en in het verlengde daarvan aan de feitelijke terugkeer van de minderjarige. Omdat het kind in deze verblijft op een geheime locatie acht de Centrale autoriteit het van groot belang dat uw Hof naar aanleiding van hetgeen zich na afloop van de zitting heeft voorgedaan haar uitspraak herziet, in die zin dat wordt bevolen dat de minderjarige ten behoeve van de teruggeleiding wordt afgegeven aan de vader. (...) De Centrale autoriteit ziet in dat het onderhavige een ongebruikelijk verzoek behelst, te weten herziening van een mondelinge uitspraak, maar acht zich daartoe genoodzaakt in de gegeven omstandigheden, gezien het belang van het kind en de korte termijn waarbinnen de teruggeleiding is bevolen."

De Centrale autoriteit zond bovenstaand bericht per gelijke fax aan de advocaat van A.

5. Bij e-mailbericht van 25 januari 2007 antwoordde de advocaat van A, de Centrale autoriteit daarop onder meer als volgt.

"Uiteraard zal mevrouw gehoor geven aan de uitspraak van het gerechtshof, u zult daarover tijdig een mededeling van mij ontvangen. Ik zal uiteraard ook het gerechtshof informeren zodra mevrouw uitvoering aan de beschikking van het gerechtshof heeft gegeven."

6. Tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde mevrouw G., namens de Centrale autoriteit, op 3 juli 2008 voor zover hier van belang het

volgende.

G. had nog nooit eerder een verzoek om herziening van een beschikking aan het hof gevraagd. In dit specifieke geval was dat een noodgreep van G. Tijdens de zitting moest de moeder het hof beloven dat de kinderen naar Zweden terug zouden gaan en dat zij (samen met haar advocaat) met G. na de zitting hierover afspraken zou maken.

Na de zitting benaderde G. hiertoe de advocaat van moeder, maar de advocaat weigerde hierover met G. afspraken te maken. G. legde dit probleem toen voor aan de griffier en deze raadde G. aan om herziening van de uitspraak te vragen. Dit deed G. per fax op 25 januari 2007. Het hof deed hier niets mee. G. pakte dit in dit geval zo aan omdat de advocaat zeer onwillig was om mee te werken en omdat de moeder met de kinderen nog ondergedoken zat. G. verzekerde de medewerkster van de Nationale ombudsman dat dit geen praktijk was van de Centrale autoriteit, maar een noodgreep en een uitzondering.

Beoordeling

7. Een ambtenaar dient zich zakelijk, neutraal en onbevooroordeeld op te stellen. Hij dient beleefd te blijven en zich zorgvuldig uit te drukken. Tevens houdt dit begrip in dat een ambtenaar zich dient te onthouden van gedragingen die escalatie in de hand kunnen werken of de indruk kunnen wekken dat er gebruik wordt gemaakt van de machtspositie van de ambtenaar of het bestuursorgaan in relatie tot de burger.

Dit vereiste impliceert dat de Centrale autoriteit zich in haar hoedanigheid van procesvertegenwoordiger dient te onthouden van een verzoek aan een rechterlijke instantie waarvan zij op voorhand weet dat dit kansloos is.

8. Verzoeker betwistte niet dat het hof ter zitting en in de mondelinge uitspraak aandrang op de noodzaak van overleg op 25 januari 2007 tussen de Centrale autoriteit enerzijds en A. en haar advocaat anderzijds. Vaststaat dat A. en haar advocaat niet tot dat overleg bereid waren. Daarnaast behoort het op grond van artikel 5, eerste lid van de Uitvoeringswet van het Haagse verdrag tot de taak van de Centrale autoriteit om al het mogelijke te doen om de beide kinderen te doen terugkeren. Daarbij dient de Centrale autoriteit snel en efficiënt te handelen (zie Achtergrond onder III).

Uit het vonnis van de rechtbank van 6 december 2006 volgt dat de Centrale autoriteit in die procedure niet de afgifte van de kinderen aan de vader ten behoeve van de teruggeleiding vorderde. Evenmin deed zij dit in incidenteel appel bij het hof. Van de Centrale autoriteit in haar hoedanigheid als procesvertegenwoordiger mag worden verwacht dat zij weet dat de rechter bij de toewijzing van een vordering gebonden is aan het petitum in de dagvaarding of het verzoekschrift. In dit geval kon de door de Centrale autoriteit gewenste afgifte nooit worden toegewezen. Daarnaast had de Centrale autoriteit moeten weten dat het onderhavige verzoek aan het hof kansloos was. De enige manier om tegen die beschikking

op te komen is immers het instellen van cassatieberoep op grond van zie artikel 426 Wetboek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (zie Achtergrond onder VI.).

Daarbij komt dat de Centrale autoriteit in verband met de onbekende verblijfplaats van A. en de kinderen en de door haar verwachte problemen bij de tenuitvoerlegging van de uitspraak van het hof de hulp van de officier van justitie had ingeroepen. Die hulp betrof in ieder geval het achterhalen van de verblijfplaats van A. en de kinderen met het oog op haar taak om te zorgen voor de teruggeleiding van de kinderen naar Zweden. Uit de verklaringen van de politieambtenaren B. en Ge. (zie daartoe de aan dit rapport aangehechte kopieën van die verklaringen) dat de officier van justitie had gezorgd dat er een observatieteam klaar stond om A. na de zitting bij het hof te volgen met als doel het achterhalen van de verblijfplaats van haar en de kinderen.

Alles overziend acht de Nationale ombudsman het onbegrijpelijk dat de Centrale autoriteit bij wijze van noodgreep het onderhavige verzoek deed aan het hof. Dat er sprake was van een starre houding van A. en haar advocaat, een (vooralsnog) onbekende verblijfplaats van A. en de kinderen en dat de Centrale autoriteit onder tijdsdruk stond om ervoor te zorgen dat de kinderen in Zweden arriveerden doet daaraan niet af. Door het gerechtshof om herziening van de uitspraak te verzoeken handelde de Centrale autoriteit in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet direct op of na 29 januari 2007 staken van verdere opsporingsacties en het intrekken van de internationale signalering

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de Centrale autoriteit niet direct nadat zij op 29 januari 2007 op de hoogte was gesteld van de terugkeer van de kleinkinderen naar Zweden, ervoor heeft gezorgd dat verdere opsporingsacties (waaronder de inval op de camping waar verzoeker en zijn echtgenote verbleven) werden gestaakt alsmede de internationale signalering werd ingetrokken. Verzoeker voerde daartoe - zakelijk weergegeven - het volgende aan.

Dat A. naar Zweden vertrok werd aan niemand gemeld. Pas op het moment dat A. daadwerkelijk in haar voormalige woonplaats in Zweden was, meldde de advocaat van A. dit per e-mail aan de Centrale autoriteit. Dit was op maandag 29 januari 2007. A. probeerde de kinderen onder te brengen op hun Zweedse woonadres. Ter plekke bleek echter dat A. het huis niet binnenkwam, omdat P. de sloten had laten veranderen en bovendien nog in Nederland was. De Centrale autoriteit had dus op maandag 29 januari 2007 aan P. kunnen laten weten dat A. in Zweden was. Verder had de Centrale autoriteit er toen ook voor moeten zorgen dat alle opsporingsacties in Nederland werden stopgezet.

Dit liet de Centrale autoriteit na; die maandagavond is de politie namelijk binnengevallen op de camping in Nederland waar verzoeker en zijn echtgenote verbleven. Zij dachten kennelijk dat de kleinkinderen bij hen waren.

Vervolgens zorgde de Centrale autoriteit er niet voor dat de internationale signalering van de moeder nog diezelfde dag werd ingetrokken. De Centrale autoriteit nam de door de advocaat van A. verstrekte reis- en verblijfadressen niet serieus en de Centrale autoriteit liet het hele onderzoek over aan de Zweedse Centrale autoriteit. Verzoeker vindt dat de Centrale autoriteit daarin wel degelijk een eigen verantwoordelijkheid had en zich op dit punt niet achter de officier van justitie kon verschuilen. De signalering werd uiteindelijk pas op 19 februari 2007 ingetrokken.

2. De minister achtte de klacht van verzoeker ongegrond. De minister voerde daartoe het volgende aan. Nadat de Centrale autoriteit van de advocaat van A. op 29 januari 2007 bericht ontving dat A. met de kinderen in Zweden was aangekomen en in het IBIS hotel in O. verbleef informeerde de Centrale autoriteit de Zweedse Centrale autoriteit. Tevens gaf de Centrale autoriteit aan dat de politie in Nederland was gevraagd om te onderzoeken of de moeder en de kinderen daadwerkelijk van het onderduikadres vertrokken waren. Hierbij merkte de minister op dat het niet ongebruikelijk is om een bevestiging te vragen van het daadwerkelijk terugkeren van de kinderen (bijvoorbeeld in de vorm van vliegtickets, vluchtnummers of een bevestiging dat de ontvoerende ouder zich met de politie of de buitenlandse Centrale autoriteit meldde). Op 31 januari 2007 berichtte de Zweedse Centrale autoriteit dat er nog geen bevestiging was van het bericht dat A. met de kinderen daadwerkelijk in het IBIS hotel verbleef. Op 13 februari 2007 verzocht de Centrale autoriteit wederom aan de Zweedse Centrale autoriteit om een bevestiging dat A. met de kinderen in Zweden was. Zolang er twijfel bleef bestaan over het verblijf van A. met de kinderen bleef de internationale signalering overeind. Op 14 februari 2007 stuurde de Centrale autoriteit de advocaat van A. een e-mailbericht waarin zij aangaf dat de Centrale autoriteit twijfel had over de verblijfplaats van A. en de kinderen in Zweden. De Centrale autoriteit verzocht de advocaat van A. om A. zo snel mogelijk contact te laten opnemen met de Zweedse Centrale autoriteit, opdat A. duidelijkheid kon verschaffen. Naar aanleiding van het bericht van de Zweedse Centrale autoriteit dat P. de kinderen had gezien liet de Centrale autoriteit op 20 februari 2007 de internationale signalering intrekken. De Centrale autoriteit betrachtte de juiste zorgvuldigheid door pas na de bevestiging van de Zweedse Centrale autoriteit dat de kinderen daadwerkelijk in Zweden waren gesignaleerd de opsporingsacties te beëindigen en de internationale signalering te laten intrekken. Die bevestiging kwam op 20 februari 2007. Volgens de minister handelde de Centrale autoriteit in deze behoorlijk.

Over de internationale signalering stelde de minister nog het volgende. De Centrale autoriteit kan een internationale signalering niet intrekken. De Centrale autoriteit kan evenmin een verzoek doen om een internationale signalering te doen plaatsvinden. De Centrale autoriteit kan een ouder slechts behulpzaam zijn bij het adviseren en informatie

verstrekken over hoe een internationale signalering tot stand gebracht kan worden.

In het e-mailbericht van 14 februari 2007 gaf de Centrale autoriteit aan dat zij eerst gemachtigd is om de signalering in te trekken zodra bevestiging van het verblijf van A. met de kinderen in Zweden was ontvangen. Pas dan was er geen belang meer om de internationale signalering te laten voortduren. De bewoordingen in dit e-mailbericht zijn echter niet juist. De Centrale autoriteit is namelijk ook niet gemachtigd om namens de vader de internationale signalering in te trekken. De Centrale autoriteit kan alleen de politie informeren over het feit dat de moeder en de kinderen zijn teruggekeerd naar het land van het gewone verblijf. De politie zal dan over het algemeen de signalering intrekken, nu daarbij geen belang meer is.

De door verzoeker gestelde inval van de politie op de camping waar hij en zijn vrouw verbleven lichtte de minister als volgt toe.

Er is geen sprake van dat de Centrale autoriteit de politie opdracht gaf om een inval te doen op de camping waar verzoeker en zijn vrouw verbleven. De Centrale autoriteit is niet bevoegd om dergelijke opdrachten of instructies te geven. De Centrale autoriteit had de officier van justitie al om assistentie verzocht bij de mogelijke noodzakelijke tenuitvoerlegging van de beschikking van het gerechtshof Amsterdam. De officier van justitie instrueerde de politie om de verblijfplaats van A. en de kinderen vast te stellen. Dit gebeurde. De Centrale autoriteit nam, nadat zij het bericht van de advocaat van A. ontving dat A. met de kinderen naar Zweden was teruggekeerd, onmiddellijk contact op met de officier van justitie om haar hierover te informeren. Op dat moment vernam de Centrale autoriteit dat de politie al onderweg was naar het bekende adres van A. op de camping. De officier van justitie berichtte de Centrale autoriteit vervolgens dat zij de politie zou verzoeken om terug te keren. Het verzoek om afgifte van de kinderen aan P. was immers niet meer noodzakelijk. Slechts de plaatselijke politie (in plaats van de politie Utrecht) zou worden verzocht te verifiëren of A. en de kinderen inderdaad waren vertrokken. De Centrale autoriteit is niet bekend met een inval van de politie op de betreffende camping anders dan het bericht (per e-mail van 12 februari 2007, toevoeging N.o.) van de advocaat van A. hierover, aldus de minister.

3. Uit een mutatie opgemaakt op 21 november 2006 door politieambtenaar Sch. van het regionale politiekorps Utrecht (hierna ook: de politie Utrecht) blijkt dat P. zich op die datum meldde op het politiebureau te Nieuwegein. P. toonde een brief die afkomstig was van de Centrale autoriteit en waarin (Kn. namens) de Centrale autoriteit liet weten dat P. zijn kinderen als vermist bij de politie in NSIS moet opgeven.

4. Per e-mailbericht van 28 december 2006 stuurde G. namens de Centrale autoriteit een afschrift van de beschikking van de rechtbank Utrecht aan de officier van justitie. De officier van justitie deelde daarop mee dat politieambtenaar B. van de politie Utrecht zich met de opsporing van de kinderen bezighield.

5. Op 5 januari 2007 stuurde de Centrale autoriteit per fax een e-mailbericht van P. aan de Centrale autoriteit door aan B. van de politie Utrecht. In dat bericht uitte P. zijn zorgen over het feit dat hij nog niets van de politie had gehoord en verzocht hij de Centrale autoriteit om uit te zoeken wanneer de politie contact met hem zou opnemen.

6. In een mutatie opgemaakt op 6 januari 2007 door politieambtenaar Ge. van de politie Utrecht staat vermeld dat Ge. de beide kinderen vandaag (6 januari 2007 dus) liet signaleren en dat hij dat namens de Centrale autoriteit deed.

7. Uit een proces-verbaal opgemaakt en ondertekend door Ge. op 12 januari 2007 blijkt dat op 11 januari 2007 onder leiding van de officier van justitie te Utrecht, K., een opsporingsonderzoek werd gestart en dat dat onderzoek zich richtte op het terugvinden van twee vermiste minderjarige kinderen A. en H. die door hun natuurlijke moeder zijn onttrokken aan het gezag.

8. P. deed op 16 januari 2007 bij het regionale politiekorps Utrecht aangifte van onttrekking van zijn kinderen aan zijn gezag door A. (overtreding van artikel 279 van het Wetboek van Strafrecht)

9. Bij e-mailbericht van 29 januari 2007 (15:11 uur) deelde de advocaat van A. de Centrale autoriteit onder meer het volgende mee:

"In voornoemde zaak heeft mevrouw mij zojuist meegedeeld, dat zij in Zweden is aangekomen. Te uwer geruststelling uiteraard met de beide kinderen. Zij verblijft in het IBIS hotel in O. (...) Mevrouw heeft haar bekende mobiel Zweedse telefoon aangesloten."

10. Bij e-mailbericht van 29 januari 2007 (15:47 uur) stelde de Centrale autoriteit de Zweedse Centrale autoriteit op de hoogte van de aankomst van A. met de kinderen in Zweden en gaf zij door in welk hotel zij verbleven. In dit bericht deelde de Centrale autoriteit voorts mee dat zij de Zweedse Centrale autoriteit zou berichten zodra zij bevestiging had van de politie dat de moeder met de kinderen niet meer op hun onderduikadres verbleven.

11. Bij e-mailbericht van 29 januari 2007 (15:50 uur) bevestigde de Centrale autoriteit aan de advocaat van A. de ontvangst van zijn e-mailbericht.

12. In een mutatie opgemaakt op 29 januari 2007 door politieambtenaar Ge., staat onder meer het volgende vermeld:

"Op 29-01-06 (opmerking N.o.: bedoeld wordt 07) in de middag contact gehad met B. Met haar afgesproken nadat zij contact had gehad met OVJ K. dat ik morgenochtend 30-1-07 een onderzoek ga instellen op camping Z in X (...) Echter nog geen 10 minuten later krijg ik van B. te horen dat we direct moeten gaan kijken. Dit omdat er nieuwe ontwikkelingen waren. P. had aangegeven dat A. gebruik had gemaakt van een mobiele telefoon met een

Zweeds prepaid. Tevens had de advocaat van A. gebeld naar de Centrale autoriteit met de mededeling dat A. met de Kids in Zweden zat. (...) Daarop tezamen met collega vanhier naar Bo. gereden. Aldaar tezamen met 4 collega's naar de bedoelde caravan gereden. Bij de camping begeleidde de campingbaas ons naar de plek. Vervolgens met een sleutel die hij verstrekke in de caravan gekeken. A. en kids niet meer aangetroffen."

13. Per e-mailbericht van 31 januari 2007 verzocht de Centrale autoriteit de Zweedse Centrale autoriteit of er al een bevestiging was dat A. met de kinderen in Zweden in het IBIS hotel te O. verbleef. De Zweedse Centrale autoriteit antwoordde daarop per e-mailbericht van diezelfde datum ontkennend.

14. Per e-mailbericht van 12 februari 2007 (12:44 uur) deelde de advocaat van A. de Centrale autoriteit onder meer als volgt mee:

"In voornoemde zaak heb ik zojuist van de heer G. van de recherche te Nieuwegein vernomen dat u tot op heden geweigerd heeft om te erkennen dat mevrouw en de kinderen op 29-01 jl in Zweden zijn aangekomen. Om die reden kan de heer G. de signalering van mevrouw en de kinderen niet intrekken."

15. Per e-mailbericht van 13 februari 2007 verzocht de Centrale autoriteit de Zweedse Centrale autoriteit dringend of er al een bevestiging was van de verblijfplaats in Zweden van de moeder en de kinderen. De Centrale autoriteit stelde de advocaat van A. van dit verzoek per e-mailbericht van 14 februari 2007 op de hoogte. Tevens verzocht de Centrale autoriteit via de advocaat aan A. om contact op te nemen met de Zweedse Centrale autoriteit om zo snel mogelijk duidelijk over de verblijfplaats te verkrijgen om op zo kort mogelijke termijn de internationale signalering op te kunnen heffen.

16. In een mutatie opgemaakt op 14 februari 2007 door politieambtenaar Ge. staat vermeld dat B. via de Centrale autoriteit doorkreeg dat de politie onderzoek heeft gedaan in het IBIS hotel en dat men niet kon vaststellen dat de moeder daar met de kinderen geweest is.

17. Per e-mailbericht van 19 februari 2007 (11:18 uur) deelde de Zweedse Centrale autoriteit de Centrale autoriteit onder meer als volgt mee:

"The father met with his children on Saturday but they were then taken away from him by the mother and her representative and we do not know where they are."

18. Per e-mailbericht van 20 februari 2007 (08:58 uur) deelde de Zweedse Centrale autoriteit de Centrale autoriteit onder meer als volgt mee:

"It is true that the father has met with his children but they were not given to him but taken away by their mother. (...) In view of the above I leave it to you if you would already now cancel the international search warrant."

De Centrale autoriteit antwoordde daarop per e-mailbericht van 20 februari 2007 (09:27 uur) dat zij had verzocht om intrekking van de internationale signalering.

19. Uit een mutatie overgelegd door de politie Utrecht blijkt dat Ge. op 20 februari 2007 een formulier heeft ingevuld en ondertekend waarmee de signalering van de moeder en de kinderen is ingetrokken. Op dat formulier staat als reden intrekking vermeld: "kinderen aangetroffen in Zweden"

20. Tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaarde mevrouw G., namens de Centrale autoriteit, op 3 juli 2008 voor zover hier van belang het volgende.

In bepaalde zaken adviseert de Centrale autoriteit ouders soms om aan de politie te vragen of de politie hun kind in NSIS wil opnemen (met andere woorden: internationaal signaleren). De officier van justitie moet daarover beslissen. Het gaat dan voornamelijk om zaken waar 'doorontvoering' een risico is. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld een kind vanuit Zweden naar Nederland is ontvoerd en dat de kans groot is dat het kind vanuit Nederland naar een derde land (bijv. Spanje) wordt ontvoerd, omdat er ook (familie)banden zijn met/in dat land.

Een dergelijke signalering is pas mogelijk nadat er een aangifte is gedaan door een ouder. Het is een strafrechtelijk traject. In het geval P. zijn de kinderen internationaal gesignaleerd. G. wist alleen dat de vader, de heer P. op 16 januari 2007 aangifte bij de politie deed van onttrekking van zijn kinderen aan zijn gezag door zijn vrouw. De Centrale autoriteit speelde alleen een rol bij de intrekking van deze signalering. Met de woorden dat de Centrale autoriteit de internationale signalering heeft 'laten intrekken' bedoelde de Centrale autoriteit dat de Centrale autoriteit aan de politie liet weten dat de kinderen terug waren. De politie beoordeelt dan zelfstandig of er nog belang is bij handhaving van de internationale signalering. Als de politie oordeelt dat er geen belang meer is dan trekt de politie dan wel de officier van justitie (ovj) de internationale signalering ambtshalve in.

De vader kan de signalering intrekken door de politie te bellen en dit te verzoeken.

De heer Ge. van de politie (regiokorps Utrecht) was de contactpersoon voor de Centrale autoriteit.

Tijdens de kort geding zitting op 2 januari 2007 werd duidelijk dat moeder met de kinderen ondergedoken zat, omdat zij het hoger beroep wilde afwachten.

In dit geval verzocht de Centrale autoriteit de officier van justitie om te achterhalen waar de moeder met de kinderen verbleef. De officier van justitie (K.) meldde G. per telefoon op 26 januari 2007 dat de verblijfplaats van de moeder en de kinderen op 25 januari 2007 was achterhaald. G. kreeg het exacte adres niet; volgens G. was het een camping ergens in Overijssel, dichtbij de Duitse grens.

G. nam na het e-mailbericht van de advocaat van moeder (op 29 januari 2007 om 15.11 uur) onmiddellijk telefonisch contact op met K. en gaf deze melding door. Tijdens dat telefoongesprek zei K. tegen G. dat er een team van de politie te Utrecht onderweg was naar de camping waar moeder met de kinderen verbleef. G. bevestigde K. dat er geen belang meer was om die actie door te zetten. K. zei tegen G. dat er dan iemand van de lokale politie naar toe zou gaan om te controleren dat niemand meer aanwezig was. G. hoorde daar verder niets meer over en weet niet hoe dat verlopen is.

G. gaf dit bericht per e-mail ook door aan de Zweedse Centrale autoriteit. De Zweedse Centrale autoriteit gaf de Zweedse politie opdracht om naar het IBIS Hotel te gaan en te controleren of moeder en de kinderen daar verbleven. G. wist op 29 januari 2007 niet dat moeder en de kinderen onder een valse naam in het IBIS Hotel verbleven; daarover zei de advocaat van de moeder op dat moment niets.

De Zweedse Centrale autoriteit meldde G. per e-mailbericht van 31 januari 2007 dat hun verblijf in het IBIS Hotel niet was bevestigd. G. wachtte toen ongeveer anderhalve week op een bevestiging door de Zweedse Centrale autoriteit van hun verblijf in het IBIS Hotel. Dit is geen ongebruikelijke termijn; G. stuurde de Zweedse Centrale autoriteit niet dagelijks een rappel. Uiteindelijk verzocht G. per e-mailbericht van 14 februari 2007 aan de advocaat van de moeder of de moeder contact kon opnemen met de Zweedse ambassade (de Centrale autoriteit) teneinde afspraken te maken over hoe duidelijkheid kon worden verkregen over de verblijfplaats. Pas omstreeks 14 februari 2007 hoorde G. van de advocaat van de moeder dat de moeder en de kinderen onder een valse naam in het IBIS Hotel verbleven. Tot dat moment was voor de Nederlandse en de Zweedse Centrale autoriteit niet controleerbaar waar de moeder en de kinderen verbleven.

Op de vraag wie de eindverantwoordelijkheid heeft voor optreden van de officier van justitie en de politie indien de Centrale autoriteit de officier van justitie inschakelt om bij de teruggeleiding te assisteren antwoordde G. dat de Centrale autoriteit geen instructiebevoegdheid heeft, maar assistentie aan de officier van justitie vraagt. De officier van justitie bepaalt hoe deze assistentie wordt uitgevoerd. De minister van Justitie is uiteindelijk verantwoordelijk, maar de regie ligt bij het Openbaar Ministerie. De Centrale autoriteit kan wel aanbevelingen doen, maar het is de officier van justitie die uiteindelijk beslist.

21. De verklaringen tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman van de officier van justitie, mevrouw K., de politieambtenaren B. en Ge. (op respectievelijk 15 juli 2008 en 20 augustus 2008) bevestigen het beeld door de minister in de reactie op de opening van het onderzoek geschetst (zie IV.2.) en hetgeen staat vermeld in de door Ge. in januari 2007 opgemaakte mutatie (zie IV.12.). Genoemde verklaringen zijn integraal in dit rapport opgenomen (zie pagina 40 e.v.).

Beoordeling

24. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat een bestuursorgaan slagvaardig en met voldoende snelheid dient op te treden. Het vereiste van voortvarendheid brengt mee dat de Centrale autoriteit wanneer zij tot taak heeft een bijdrage te leveren aan de tenuitvoerlegging van een rechterlijke uitspraak voortvarend te werk moet gaan. Indien de Centrale autoriteit daarbij de hulp inroept van de officier van justitie en van de politie moet de Centrale autoriteit er zorg voor dragen dat de officier van justitie en de politie hun opsporingsacties staken zodra voor de Centrale autoriteit en degenen waarmee zij in dat verband nauw samenwerkt duidelijk is dat die acties niet meer strikt noodzakelijk zijn.

Algemeen

25. Uit de stukken is gebleken dat de Centrale autoriteit in de periode van 28 december 2006 tot en met 10 januari 2007 geregeld contacten had met de officier van justitie in verband met de problemen rondom de teruggeleiding naar Zweden van de beide kinderen en over het verblijf van de moeder sinds enig moment op een onderduikadres. Van dit laatste was de Centrale autoriteit sinds 2 januari 2007 op de hoogte. Tevens blijkt uit die stukken dat de officier van justitie daarover ook contacten had met de politie en dat de politie al bezig was met het opsporen van de kinderen en de moeder. Dit leidde er uiteindelijk toe dat de officier van justitie op 11 januari 2007 een opsporingsonderzoek startte dat als doel had het terugvinden van de twee vermiste kinderen. Uit de stukken van het opsporingsonderzoek die de Nationale ombudsman van de politie ontving blijkt dat de officier van justitie vervolgens opdracht aan de politie gaf om tot daadwerkelijke opsporing van de verblijfplaats over te gaan.

De Nationale ombudsman is ervan overtuigd dat de Centrale autoriteit de officier van justitie in genoemde periode op 10 januari 2007 inschakelde met het doel om de verblijfplaats van de moeder en de kinderen te achterhalen en uit hoofde van haar verplichting op grond van het Haagse Verdrag. Die verplichting hield in dit geval in dat de Centrale autoriteit zorg moest dragen voor de teruggeleiding van de kinderen naar Zweden. Duidelijk was dat de moeder met de kinderen op een onderduikadres verbleef en dat zij zich sinds de uitspraak van de rechtbank Utrecht niet bereid had getoond om mee te werken aan een vrijwillige teruggeleiding. Onder die omstandigheden was er alle aanleiding voor de Centrale autoriteit om de hulp van de officier van justitie in te roepen. Dat de Centrale autoriteit die mogelijkheid had staat beschreven in artikel 9 Uitvoeringswet en de memorie van toelichting daarop (zie Achtergrond onder respectievelijk III. en IV.).

Hierover merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op. In de toelichting staat voorts vermeld dat indien de Centrale autoriteit de officier van justitie inschakelt en deze vervolgens de politie opdracht geeft om de feitelijke opsporing te doen, de Centrale autoriteit zich niet hoeft af te vragen op welke grondslag deze hulpverlening van de politie kan steunen en wordt tevens aan het verzoek om opsporing een zekere kracht en urgentie bijgezet. Hoewel uit de verklaringen van de politie en de officier van justitie duidelijk wordt dat zij van mening zijn dat er sprake is van een strafrechtelijke grondslag (verdenking van

overtreding van artikel 279 of artikel 280 van het Wetboek van Strafrecht (Sr.)) volgt uit de memorie van toelichting dat het gaat om het verlenen van bijstand aan de Centrale autoriteit in een aangelegenheid van burgerrechtelijke aard. Ook al ligt er in deze gevallen een vermoeden voor de hand van de overtreding van artikel (279 of) 280 Sr., het is niet in het kader van een strafrechtelijk onderzoek ter zake dat de opsporing van het kind wordt verzocht. Eerder valt te denken aan hulpverlening zoals omschreven in artikel 2 van de Politiewet (zie Achtergrond onder VII.).

De opsporingsacties

26. Vastgesteld kan worden dat G. namens de Centrale autoriteit, nadat zij per e-mail op 29 januari 2007 van de advocaat van A. het bericht ontving, dat de moeder en de kinderen in Zweden waren aangekomen dit bijna gelijktijdig doorgaf aan de officier van justitie K. K. verklaarde immers dat G. op het moment dat genoemde e-mailbericht bij G. binnenkwam zij telefonisch contact had met G. Zowel K. als G. waren van mening dat er geen belang meer was om de politie naar de camping te laten gaan met het doel om vandaar de kinderen mee te nemen. K. in samenspraak met G. besloot toen om die actie af te blazen. K. liet G. wel weten dat zij had besloten om iemand van de lokale politie naar de camping te laten gaan om te controleren of daar inderdaad niemand meer aanwezig was. Dat G. daar geen bedenkingen tegen aanvoerde komt de Nationale ombudsman onder de geven omstandigheden niet onredelijk voor. Uit het door K. opgemaakte journaal blijkt dat K. over deze laatste stand van zaken op 29 januari 2007 omstreeks 15.15 uur telefonisch contact had met B.

Uit de verklaring van Ge. en de door hem op 29 januari 2007 opgemaakte mutatie volgt dat B. Ge. opdracht gaf om op 29 januari 2007 naar de camping te gaan om te controleren of er inderdaad niemand meer aanwezig was, een en ander gelet op de berichten dat moeder en de kinderen in Zweden gearriveerd zouden zijn. Dat de politie in Drenthe vervolgens de inschatting maakte om Ge. en zijn collega met vier plaatselijke politieambtenaren naar de camping te sturen kan niet aan de Centrale autoriteit worden tegengeworpen. Daarbij komt dat het bezoek aan de camping en de caravan in alle rust is verlopen en uit niets blijkt dat er sprake was van disproportioneel politieoptreden. Dát de politie naar de camping is gegaan om te controleren of de caravan niet meer door A. en de kinderen bewoond was acht de Nationale ombudsman in dit geval begrijpelijk en zorgvuldig. Ten slotte is de Nationale ombudsman van mening dat verzoeker dan wel A. en/of de kinderen door deze controleactie op geen enkele manier in enig belang is geschaad. Vast staat immers dat toen de politie ter plaatse kwam er niemand aanwezig was en alleen Ge. samen met de campingbeheerder O. een korte blik in de caravan wierp en dat O. de caravan opende met een sleutel die hij in zijn bezit had. De Nationale ombudsman heeft geen enkele reden om aan deze door Ge. beschreven gang van zaken te twijfelen.

De signalering

28. Uit de stukken komt het volgende naar voren. De Centrale autoriteit benaderde de Zweedse Centrale autoriteit op 31 januari 2007, 13 februari 2007 en op 19 of 20 februari 2007 met de vraag of zij kon bevestigen dat de moeder en de kinderen in het IBIS hotel in Zweden verbleven. De Centrale autoriteit werd pas omstreeks 14 februari 2007 door de advocaat en/of de moeder van A. op de hoogte gesteld van het feit dat A. en de kinderen onder een valse naam in het IBIS hotel in Zweden verbleven. Dit laatste betwistte verzoeker niet. De Zweedse Centrale autoriteit bevestigde de Centrale autoriteit per e-mailberichten van 19 en 20 februari 2007 dat de vader zijn kinderen had ontmoet, maar dat de kinderen weer mee waren genomen door de moeder en dat de Zweedse Centrale autoriteit niet wist waar de moeder en de kinderen verbleven. Per e-mailbericht van 20 februari 2007 herhaalde de Zweedse Centrale autoriteit dit bericht en gaf zij aan dat zij het aan de Centrale autoriteit overliet of zij de signalering al wilde doen intrekken. Ondanks het feit dat de verblijfplaats van de moeder en de kinderen nog steeds niet vaststond vond de Centrale autoriteit de bevestiging door de Zweedse autoriteiten op 20 februari 2007 dat de moeder en de kinderen in Zweden waren en de vader hadden ontmoet voldoende om de politie hiervan per ommegaande (op 20 februari 2007) op de hoogte te stellen. Dit had tot gevolg dat de signalering van de moeder en de kinderen door de politie direct op 20 februari 2007 werd ingetrokken.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de Centrale autoriteit zorgvuldig handelde door de signalering pas op 20 februari 2007 te doen intrekken. Daarbij wordt in aanmerking genomen dat de Centrale autoriteit zich voldoende inspande om zich ervan te vergewissen of het verblijf van de moeder en de kinderen in Zweden was bevestigd en dat een groot deel van het tijdsverloop tussen 29 januari 2007 en 20 februari 2007 te wijten is aan het feit dat de Centrale autoriteit pas omstreeks 14 februari 2007 wist van de schuilnaam waaronder moeder en de kinderen in het betreffende Zweedse hotel verbleven. Gelet op dit alles was er voor de Centrale autoriteit geen enkele reden om de signalering eerder dan op 20 februari 2007 te doen intrekken.

Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat de Centrale autoriteit niet heeft gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

De Nationale ombudsman merkt nog op dat hij op basis van de stukken en de verklaringen van Ge. en B. aannemelijk acht dat de signalering van de beide kinderen mede tot stand kwam op initiatief van de Centrale autoriteit. Hij vindt het opmerkelijk dat G. namens de Centrale autoriteit daarover verklaarde dat de Centrale autoriteit alleen betrokken was bij de intrekking van de signalering van de kinderen. Wel is vast komen te staan dat de signalering van de moeder tot stand kwam op initiatief van de politie.

V. Ten aanzien van de vermelding in het certificaat

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de Centrale autoriteit in het zogenaamde certificaat betreffende de terugkeer van de kinderen (zoals bedoeld in artikel 42, eerste lid van de EG-verordening 2201/2003; zie Achtergrond onder V.; hierna: het certificaat) heeft vermeld dat het gerechtshof te Amsterdam had bepaald dat zijn dochter de kinderen aan zijn ex-schoonzoon moest afgeven.

Verzoeker voert daartoe aan dat de Centrale autoriteit de Zweedse autoriteiten verkeerd voorlichtte over de inhoud van de uitspraak van het hof. Verzoeker heeft het sterke vermoeden dat de Centrale autoriteit in het certificaat vermeldde dat het hof in zijn uitspraak bepaalde dat de moeder de kinderen aan de vader moest afgeven. Dit is onjuist. Verzoeker verzocht om een afschrift van het certificaat, maar de Centrale autoriteit weigerde dit aan hem af te geven.

2. De minister achtte de klacht van verzoeker ongegrond en voerde daartoe het volgende aan. Het certificaat strekt tot een vereenvoudiging van de procedure tot erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid. Een in een lidstaat gegeven uitvoerbare beslissing, wordt in een andere lidstaat erkend en is aldaar uitvoerbaar zonder dat men zich tegen de erkenning kan verzetten. Hiertoe is vereist dat met betrekking tot de beslissing in de lidstaat van herkomst een certificaat is afgegeven. De rechter van de lidstaat van herkomst geeft het certificaat af. In de onderhavige is deze werkwijze dan ook gevolgd. Het gerechtshof Amsterdam met als nevenzittingsplaats Arnhem, en niet zoals verzoeker stelt de Centrale autoriteit, vulde het certificaat in. Het certificaat bevat niet de door verzoeker gestelde vermelding (te weten: dat het hof te Amsterdam had bepaald dat zijn dochter de kinderen aan zijn ex-schoonzoon moest afgeven.). Het certificaat spreekt uitsluitend van het feit dat de beslissing voorziet in de terugkeer van de kinderen, aldus de minister.

3. Op het ingevulde en ondertekende certificaat (door de minister als bijlage 50 bij zijn reactie gevoegd) staat het volgende vermeld:

"BIJLAGE IV

CERTIFICAAT BETREFFENDE DE TERUGKEER VAN HET KIND, BEDOELD IN

ARTIKEL 42, LID 1 (1)

1. Lidstaat van oorsprong **Nederland**

2. Gerecht dat of autoriteit die het certificaat afgeeft

2.1. Naam **Gerechtshof Amsterdam, nevenzittingsplaats Arnhem**

2.2. Adres (...)

2.3. Tel./fax/e-mail (...)

3. Persoon die gemachtigd is voor de terugkeer van het kind te zorgen (indien dit gegeven in de beslissing staat)

3.1. Volledige naam

3.2. Adres

3.3. Geboortedatum en - plaats (indien deze gegevens beschikbaar zijn)

4. Personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen (2)

4.1. Moeder

4.1.1. Volledige naam **A (...)**

4.1.2. Adres (indien deze gegevens beschikbaar zijn)

wonende te (...) **Nederland**

4.1.3. Geboortedatum en -plaats (indien deze gegevens beschikbaar zijn) -

4.2. Vader

4.2.1. Volledige naam (...) **P (...)**

4.2.2. Adres (indien deze gegevens beschikbaar zijn) wonende te Zweden

4.2.3. Geboortedatum en -plaats (indien deze gegevens beschikbaar zijn) -

4.3. Anderen

4.3.1. Volledige naam

4.3.2. Adres (indien deze gegevens beschikbaar zijn)

4.3.3. Geboortedatum en -plaats (indien deze gegevens beschikbaar zijn)

5. Verdediger (indien dit gegeven in de beslissing staat)

5.1. Volledige naam: I mr T. (voor de moeder (4.1))

en II mr . (...) G (...) (voor de vader (4.2))

5.2. Adres (indien dit gegeven beschikbaar is)

I (...)

II (...)

6. Gerecht dat de beslissing heeft gegeven

6.1. Naam van het gerecht **Gerechtshof Amsterdam, nevenzittingsplaats Arnhem**

6.2. Plaats van het gerecht **Arnhem**

7. Beslissing

7.1 Datum **25 januari 2007**

7.2. Referentienummer **Rekestnummer (...)**

8. Kinderen op wie de beslissing betrekking heeft (1)

8.1. Volledige naam en geboortedatum

8.2. Volledige naam en geboortedatum **E (...)**

8.3. Volledige naam en geboortedatum **H (...)**

8.4. Volledige naam en geboortedatum

9. De beslissing brengt de terugkeer van voornoemde kinderen met zich

10. Staat tegen de beslissing hoger beroep open volgens de wet van de lidstaat van herkomst?

10.1. Ja

10.2. **Nee, er staat echter wel beroep in cassatie open.**

11. De kinderen zijn **niet** in de gelegenheid gesteld te worden gehoord, omdat dit vanwege hun leeftijd of mate van rijpheid niet raadzaam werd geacht

12. De partijen zijn in de gelegenheid gesteld te worden gehoord

13. De beslissing voorziet in de terugkeer van de kinderen en het gerecht heeft in zijn uitspraak rekening gehouden met de redenen en het bewijsmateriaal die ten grondslag lagen aan het bevel dat is gegeven krachtens artikel 13, onder b), van het Verdrag van

`s-Gravenhage van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen

14. In voorkomend geval, de bijzonderheden met betrekking tot de maatregelen die door de gerechten of autoriteiten zijn getroffen ter bescherming van het kind na de terugkeer naar de lidstaat waar het zijn gewone verblijfplaats heeft geen

15. Namen van de partijen aan wie rechtsbijstand is toegekend --

Gedaan te Arnhem, 16 februari 2007.

Handtekening en/of stempel

(op het certificaat is zowel een handtekening geplaatst als een stempel gezet. Op de stempel staat vermeld: gerechtshof Amsterdam, nevenzittingsplaats Arnhem, *toevoeging Nationale ombudsman*)

(1) Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000.

(2) Facultatief.

L 338/26 NL Publicatieblad van de Europese Unie 23.12.2003"

Beoordeling

4. Uit het door de minister overgelegde certificaat blijkt dat het certificaat door het hof, en niet door de Centrale autoriteit, is ingevuld. Verder kan worden vastgesteld dat in het certificaat nergens staat vermeld dat het hof had bepaald dat A. de kinderen aan P. moest afgeven. In het certificaat onder nummers 9. en 13. staat alleen vermeld dat de beslissing (van het hof) voorziet in de terugkeer van de kinderen (zie hiervoor onder 3.). De klacht van verzoeker mist derhalve feitelijke grondslag.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van Centrale autoriteit van het Directoraat-generaal Preventie, Jeugd en Sancties, Directie Justitieel Jeugdbeleid van het Ministerie van Justitie, is

gegrond ten aanzien van:

- het verzoek aan het Gerechtshof te Amsterdam om herziening van de uitspraak, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;

niet gegrond ten aanzien van:

ten aanzien van het overnemen van toezeggingen en verhalen van de ex-schoonzoon en de melding bij het AMK;

ten aanzien van het niet direct op of na 29 januari 2007 staken van verdere opsporingsacties en het intrekken van de internationale signalering;

ten aanzien van de vermelding in het certificaat.

Ten aanzien van de klacht dat de Centrale autoriteit niets, althans onvoldoende, heeft gedaan om tot een minnelijke regeling tussen partijen te komen onthoudt de Nationale ombudsman zich van een oordeel.

Onderzoek

Op 24 september 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer M. te N., met een klacht over een gedraging van de Centrale autoriteit van het Directoraat-generaal Preventie, Jeugd en Sancties Directie Justitieel Jeugdbeleid van het Ministerie van Justitie te Den Haag.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd de minister van Justitie een aantal specifieke vragen gesteld.

Daarnaast werd de betrokken ambtenaren (Kn. en G.) de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven.

Kn. en G. maakten van deze gelegenheid geen gebruik.

In de loop van het onderzoek werden G., alsmede de overige betrokken ambtenaren K., B. en Ge. door een medewerkster van de Nationale ombudsman gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen, waarbij de minister van Justitie en verzoeker tevens de gelegenheid kregen op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reacties van de minister van Justitie en van politieambtenaar de heer Ge., gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen respectievelijk aan te vullen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen.

De betrokken ambtenaren, mevrouw G., mevrouw K. en mevrouw B. gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Het verzoekschrift van 24 september 2007 met bijlagen aan de Nationale ombudsman, waaronder stukken die betrekking hebben op de interne klachtbehandeling.

Schriftelijke reactie van de minister van Justitie van 11 maart 2008 met bijlagen.

Schriftelijke reactie (op de reactie van de minister) van verzoeker van 17 april 2008 met bijlagen.

Mondelinge verklaring van G. namens de Centrale autoriteit van 3 juli 2008 en door G. op verzoek van de Nationale ombudsman op 3 juli en 15 augustus 2008 overgelegde aanvullende stukken.

Mondelinge verklaring van officier van justitie K. van 15 juli 2008 en door K. op verzoek van de Nationale ombudsman omstreeks 15 juli 2008 overgelegde aanvullende stukken.

Mondelinge verklaring van politieambtenaar B. van 20 augustus 2008.

Mondelinge verklaring van politieambtenaar Ge. van 20 augustus 2008.

Door de politie op verzoek van de Nationale ombudsman op 20 en 25 augustus 2008 overgelegde aanvullende stukken, waaronder diverse mutaties en processen-verbaal over het opsporingsonderzoek.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

I. Het verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen, 's-Gravenhage 25 oktober 1980

Artikel 3

"1. Het overbrengen of het niet doen terugkeren van een kind wordt als ongeoorloofd beschouwd, wanneer:

a) dit geschiedt in strijd met een gezagsrecht, dat is toegekend aan een persoon, een instelling of enig ander lichaam, alleen of gezamenlijk, ingevolge het recht van de Staat waarin het kind onmiddellijk voor zijn overbrenging of vasthouding zijn gewone verblijfplaats had; en

b) dit recht alleen of gezamenlijk daadwerkelijk werd uitgeoefend op het tijdstip van overbrengen of niet doen terugkeren, dan wel zou zijn uitgeoefend, indien een zodanige gebeurtenis niet had plaatsgevonden.

2. Het onder a) bedoelde gezagsrecht kan in het bijzonder voortvloeien uit een toekenning van rechtswege, een rechterlijke of administratieve beslissing of een overeenkomst die geldig is ingevolge het recht van die Staat."

Artikel 5

"Voor de toepassing van dit Verdrag omvat:

a) het 'gezagsrecht' het recht dat betrekking heeft op de zorg voor de persoon van het kind, en in het bijzonder het recht over zijn verblijfplaats te beslissen;

b) het 'omgangsrecht' het recht het kind voor een beperkte tijdsduur mee te nemen naar een andere plaats dan zijn gewone verblijfplaats."

Artikel 7

"1. De centrale autoriteiten moeten onderling samenwerken en samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten van hun onderscheiden Staten bevorderen, ten einde de onmiddellijke terugkeer van kinderen te verzekeren en de overige doelstellingen van dit Verdrag te verwezenlijken.

2. In het bijzonder nemen zij, hetzij rechtstreeks, hetzij via tussenkomst van een andere instantie, alle passende maatregelen, ten einde:

a) vast te stellen waar een ongeoorloofd overgebracht of vastgehouden kind zich bevindt;

b) te voorkomen dat het kind aan nieuwe gevaren wordt blootgesteld of de belangen van de betrokken partijen worden geschaad, door middel van het nemen of doen nemen van

voorlopige maatregelen;

c) te verzekeren dat het kind vrijwillig wordt teruggegeven of een schikking in der minne wordt bereikt;

d) indien dit wenselijk blijkt gegevens uit te wisselen met betrekking tot de maatschappelijke omstandigheden van het kind;

e) algemene inlichtingen te verstrekken met betrekking tot het recht van hun Staat inzake de toepassing van dit Verdrag;

f) een gerechtelijke of administratieve procedure in te stellen waardoor de terugkeer van het kind wordt bewerkstelligd of het instellen van een dergelijke procedure te bevorderen, alsmede, zo nodig, de regeling of de feitelijke uitoefening van het omgangsrecht mogelijk te maken;

g) zo nodig rechtsbijstand en juridisch advies te verlenen of de verlening ervan te bevorderen, met inbegrip van de bijstand van een raadsman;

h) te verzekeren dat, indien nodig en dienstig, zodanige administratieve maatregelen worden getroffen, dat het kind zonder gevaar kan terugkeren;

i) elkaar op de hoogte te houden omtrent de werking van dit Verdrag en zoveel mogelijk eventuele belemmeringen bij de toepassing ervan weg te nemen."

Artikel 10

"De centrale autoriteit van de Staat waar het kind zich bevindt, neemt alle passende maatregelen, of doet deze nemen, ten einde de vrijwillige terugkeer van het kind te verzekeren."

Artikel 12

"1. Wanneer een kind ongeoorloofd is overgebracht of wordt vastgehouden in de zin van artikel 3 en er minder dan één jaar is verstreken tussen de overbrenging of het niet doen terugkeren en het tijdstip van de indiening van het verzoek bij de rechterlijke of administratieve autoriteit van de Verdragsluitende Staat waar het kind zich bevindt, gelast de betrokken autoriteit de onmiddellijke terugkeer van het kind.

2. De rechterlijke of administratieve autoriteit gelast, zelfs in het geval het verzoek tot haar wordt gericht nadat de in het vorige lid bedoelde termijn van één jaar is verstreken, eveneens de terugkeer van het kind, tenzij wordt aangetoond dat het kind inmiddels is geworteld in zijn nieuwe omgeving.

3. Wanneer de rechterlijke of administratieve autoriteit van de aangezochte Staat redenen heeft om aan te nemen dat het kind naar een andere Staat is meegenomen, kan zij de procedure schorsen of het verzoek tot terugkeer van het kind afwijzen."

Artikel 27

"Wanneer klaarblijkelijk aan de door het Verdrag gestelde voorwaarden niet is voldaan of het verzoek klaarblijkelijk niet gegrond is, is een centrale autoriteit niet gehouden een dergelijk verzoek in behandeling te nemen. In dat geval stelt zij de verzoeker of, zo nodig de centrale autoriteit die haar het verzoek heeft doorgegeven, onmiddellijk van haar beweegredenen in kennis."

II. Personen- en Familierecht, Tekst & Commentaar, vierde druk, Kluwer, 2006, onder red. van M.J.C. Koens en A.P.M.J. Vonken

B 48. Het verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen, 's-Gravenhage 25 oktober 1980

"...1. Systeem van het verdrag.

Het verdrag bestaat uit zes hoofdstukken. De preambule verwoordt de doelstelling van het verdrag: 'in internationaal verband kinderen te beschermen tegen de schadelijke gevolgen van ongeoorloofd overbrengen of niet doen terugkeren en procedures vast te stellen, die de onmiddellijke terugkeer van het kind waarborgen naar de Staat waar het zijn gewone verblijfplaats heeft, alsmede de bescherming van het omgangsrecht te verzekeren'. Richtsnoer hierbij is de gedachte 'dat het belang van het kind in alle aangelegenheden betreffende het gezag over kinderen van fundamentele betekenis is'. (Preambule) ..."

III. Personen- en Familierecht, Tekst & Commentaar, vierde druk, Kluwer, 2006, onder red. van M.J.C. Koens en A.P.M.J. Vonken

B 50. Uitvoeringswet verdragen inzake internationale ontvoering van kinderen

Artikel 5

"1. De centrale autoriteit is bevoegd, zo nodig ook zonder uitdrukkelijke volmacht van degenen die zich me een verzoek tot haar heeft gewend, zowel in las buiten rechte ter uitvoering van haar taak namens hem op te treden.

(...)

In en buiten rechte (leden 1 en 2)

De centrale autoriteit is bij de uitoefening van haar taken bevoegd, zo nodig ook zonder een uitdrukkelijke volmacht van de verzoeker in en buiten rechte op te treden wanneer de

uitvoering van haar taak zulks vereist. Zij behoeft daarbij niet de bijstand van een procureur of advocaat, tenzij de procedure begint met een dagvaarding. Het verzoek aan de Centrale autoriteit wordt geacht een machtiging in te houden al het mogelijke te doen het kind te doen terugkeren. Het verlangen van een uitdrukkelijke schriftelijke volmacht zou een vertraging van de procedure kunnen betekenen, hetgeen strijdig is met de opvatting dat de behandeling van een verzoek tot teruggeleiding snel en efficiënt moet plaatsvinden."

Artikel 7

"De centrale autoriteit kan de uitvoering van bepaalde handelingen, met uitzondering van optreden in rechte, overeenkomstig door haar te geven aanwijzingen opdragen aan de raad voor de k. De bepalingen van deze Titel zijn mede van toepassing ten aanzien van de raad voor de kindbescherming."

Artikel 9

"1. Indien de centrale autoriteit voor het vinden van de verblijfplaats van een kind in Nederland medewerking behoeft van ambtenaren aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, kan zij zich voor het verkrijgen daarvan wenden tot de officier van justitie in het arrondissement waar het kind verblijft, of anders in het arrondissement 's-Gravenhage. De officier van justitie kan de zaak overeenkomstig door hem te geven aanwijzingen overdragen aan een officier van justitie in een andere arrondissement, indien de opsporing vermoedelijk in dat andere arrondissement moet geschieden.

De in het eerste lid bedoelde officier van justitie behandelt een verzoek om medewerking van de centrale autoriteit met voorrang.

De ambtenaar aangesteld voor de uitvoering van de politietaak die is aangewezen zijn medewerking te verlenen aan de opsporing van de verblijfplaats van een kind mag daartoe elke plaats betreden, voor zover dat redelijkerwijs voor de vervulling van zijn taak noodzakelijk is."

IV. Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel 20 462 inzake de uitvoering van onder andere het op 25 oktober 1980 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen alsmede algemene bepalingen met betrekking tot teruggeleiding van ontvoerde kinderen over de Nederlandse grens en de uitvoering daarvan, vergaderjaar 1987-1988

Artikel 7

"Deze bepaling is geschoeid op de leest van artikel 4 van de uitvoeringswet van het Verdrag van New York (Wet van 27 september 1961, Stb. 303). Zij kan ook van praktische

betekenis zijn bij de uitvoering van de taken van de centrale autoriteit welke haar door de onderhavige wet worden opgedragen. Soms is het immers beter dat bemiddeling wordt verleend door een raad voor de kindbescherming, die ik elk geval geografisch nauwer bij de situatie van het ontvoerde (of vastgehouden) kind is betrokken. De overdracht van de zaak kan uiteraard slechts betrekking hebben op de uitvoering van bepaalde handelingen, zoals het instellen van een onderzoek naar de toestand van het kind en de omgeving waarin het verblijft, die normaal tot de taak van een raad voor de kindbescherming kunnen worden gerekend. Het optreden in rechte moet de centrale autoriteit zelf doen: dit is immers een van haar voornaamste taken. De centrale autoriteit blijft ook voor handelingen die zij aan een plaatselijke raad heeft opgedragen in laatste instantie verantwoordelijk op grond van haar opdracht ex artikel 4."

Artikel 9

"Het kan zich voordoen, dat de hulp van de centrale autoriteit wordt ingeroepen in gevallen van ontvoering van kinderen naar Nederland maar dat de verblijfplaats van de kinderen na de ontvoering niet bekend is. De centrale autoriteit zal dan de middelen moeten krijgen om de verblijfplaats van die kinderen op te sporen.

De voorgestelde bepaling geeft haar dan de bevoegdheid de bijstand in te roepen van justitie en politie. Zij draagt tevens de justitiële autoriteit op, een dergelijk verzoek te behartigen en wel bij voorrang. De beide verdragen bevatten bepalingen die ertoe strekken dat verzoeken tot teruggeleiding van een kind met alle voortvarendheid worden behandeld, zie artikel 3, eerste lid en artikel 5 van het Europese verdrag alsmede artikel 2, tweede volzin, van het Haagse verdrag.

Omdat het hier als regel gaat om de uitvoering van uit internationale verdragen voortvloeiende verplichtingen waartoe Nederland zich heeft verbonden, lijkt het gewenst dat het openbaar ministerie als instantie wordt aangewezen, waartoe de centrale autoriteit zich moet wenden voor het verkrijgen van hulp bij de opsporing van een kind. Deze autoriteit behoeft zich dus niet rechtstreeks tot een politiefunctionaris te wenden. Wanneer de opdracht aan de politie van het openbaar ministerie uitgaat, behoeft zij zich niet af te vragen op welke grondslag de hulpverlening kan steunen en wordt tevens aan het verzoek om opsporing een zekere kracht en urgentie bijgezet.

De aandacht zij er op gevestigd, dat de centrale autoriteit allereerst tot taak heeft te onderzoeken of een bij haar ingekomen verzoek om teruggeleiding van een kind inderdaad op een van de beide verdragen kan worden gegrond of, indien deze niet van toepassing zijn, anderszins voldoende gegrond kan worden geacht. De officier van justitie wiens hulp voor de opsporing van het kind wordt ingeroepen moet en mag er op vertrouwen, dat het gaat om een serieus en rechtens gegrond verzoek. Hij behoeft naar die gegrondheid niet zijnerzijds opnieuw een onderzoek in te stellen alvorens aan het verzoek om hulp te voldoen.

De officier van justitie treedt hier op als verlener van bijstand aan de centrale autoriteit in een aangelegenheid van burgerrechtelijke aard. Ook al ligt er in deze gevallen een vermoeden voor de hand van de overtreding van artikel 280 Wetboek van Strafrecht, het is niet in het kader van een strafrechtelijk onderzoek terzake dat de opsporing van het kind wordt verzocht. Eerder valt te denken aan hulpverlening zoals omschreven in artikel 28 (*toevoeging Nationale ombudsman: bedoeld is artikel 2 van de Politiewet*) van de Politiewet. Om het burgerrechtelijke karakter van deze hulp enigszins te accentueren lijkt het gewenst om, voor het mogelijk maken van de ver ingrijpende opsporingsmaatregel van het binnentreden van een woning tegen de wil van de bewoner, daarop betrekking hebbende bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing te doen zijn."

V. Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003 betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000

Artikel 42

"Terugkeer van een kind

1. De in artikel 40, lid 1, onder b), bedoelde terugkeer van een kind, die voortvloeit uit een in een lidstaat gegeven uitvoerbare beslissing, wordt in een andere lidstaat erkend en is

aldaar uitvoerbaar zonder dat een uitvoerbaarverklaring behoeft te worden verkregen en zonder dat men zich tegen de

erkenning kan verzetten, indien met betrekking tot de beslissing in de lidstaat van herkomst een certificaat overeenkomstig lid 2, is afgegeven. Ook indien het nationale recht niet bepaalt dat een overeenkomstig artikel 11, lid 8, gegeven beslissing die de terugkeer van het kind met zich brengt van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad is, kan het gerecht in de lidstaat van herkomst de beslissing bij voorraad uitvoerbaar verklaren.

2. De rechter van de lidstaat van herkomst geeft het in artikel 40, lid 1, onder b), bedoelde certificaat slechts af indien:

a) het kind in de gelegenheid is gesteld te worden gehoord,

tenzij zulks vanwege zijn leeftijd of mate van rijpheid niet

raadzaam werd geacht,

b) de partijen in de gelegenheid zijn gesteld te worden

gehoord, en

c) het gerecht bij het geven van de beslissing rekening heeft gehouden met de redenen en het bewijs op grond waarvan de beslissing ingevolge artikel 13 van het Verdrag van 's-Gravenhage van 1980 is gegeven. Indien het gerecht of enige andere autoriteit maatregelen treft ter bescherming van het kind na diens terugkeer naar de staat van zijn gewone verblijfplaats, vermeldt het certificaat de bijzonderheden van die maatregelen. De rechter van de lidstaat van herkomst geeft het certificaat ambtshalve af, met gebruikmaking van het in bijlage IV opgenomen modelformulier (certificaat betreffende de terugkeer). Het certificaat wordt in de taal van de beslissing gesteld."

VI. Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Artikel 426

"1 Tegen beschikkingen op rekest kan beroep in cassatie worden ingesteld door degenen, die in een van de vorige instanties verschenen zijn, binnen 3 maanden, te rekenen van de dag van de uitspraak.

2 In de gevallen, waarin de wet voor het hoger beroep een kortere termijn heeft voorgeschreven, wordt ook de termijn voor het beroep in cassatie verkort en gesteld op het dubbele van de termijn in die gevallen voor het hoger beroep bepaald.

3 In de gevallen, waarin de wet voor het hoger beroep een ander aanvangstijdstip heeft voorgeschreven dan de dag van de uitspraak, geldt dat andere aanvangstijdstip ook voor de termijn van het beroep in cassatie.

4 De artikelen 399, 400, en 401a en de artikelen 79 en 80 van de Wet op de rechterlijke organisatie zijn van overeenkomstige toepassing."

VII. Politiewet 1993

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

verklaringen

2007.09472, AMH, verklaring Ge., politieambtenaar regionale politiekorps Utrecht

In het kader van het onderzoek naar aanleiding van de klacht van de heer M., verklaarde de bij de klacht betrokken persoon, politieambtenaar Ge., op 20 augustus 2008 tegenover mevrouw mr. A.M.H. van der Hoeven, medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Op 11 januari 2007 had ik volgens de mutaties in BPS mijn eerste contact met officier van justitie K. Ik heb toen met haar gesproken over het signaleren van de moeder A. in NSIS. De kinderen stonden al sinds 6 januari 2007 in NSIS gesignaleerd. Toen was mij reeds bekend dat de vader aangifte zou doen terzake onttrekking aan het gezag. De signalering van de kinderen was op verzoek van de Centrale autoriteit (Ca). De signalering van de moeder was op mijn initiatief omdat de signalering van de twee kinderen alleen zinloos was. De kans dat die kinderen zou worden gevraagd naar hun identiteit of anderszins zouden worden gecontroleerd was nihil; vandaar dat ik het signaleren van de moeder nodig vond. De signalering van de moeder is besproken met de officier van justitie; de officier van justitie heeft daarvoor haar toestemming gegeven. Ik heb op enig moment met de opa en de oma gesproken en aan hen de signalering van de moeder aangekondigd. Ik kende de heer en mevrouw M. uit de tijd dat ik *in* de wijk in Ni. waar zij wonen wijkagent was.

Voor de feitelijke signalering maak ik een formulier op; dat formulier geef ik af aan de infodesk van dit politiebureau. De infodesk zorgt dan voor de verwerking en de daadwerkelijke signalering in NSIS.

U houdt mij voor dat de Ca heeft verklaard dat er pas nadat er een aangifte is gedaan gesignaleerd kan worden. Dat klopt.

P. heeft op 16 januari 2007 aangifte gedaan van onttrekking door zijn vrouw van hun kinderen aan zijn gezag; derhalve een aantal dagen na de signalering.

Voor 16 januari 2007 zijn er al contacten geweest met P., waarin met hem was afgesproken dat hij aangifte zou doen. Ik weet alleen niet meer op welk moment die afspraak is gemaakt. Ik weet nog wel dat P. in een hotel in Den Haag zat en dat hij vervoersproblemen had en niet of moeilijk naar Ni. kon komen.

Er moet door mij een afspraak met hem daarover zijn gemaakt voor 16 januari 2007 gezien het gegeven dat ik zelf de aangifte heb opgenomen.

Het komt voor dat wij ambtshandelingen verrichten en op afspraak nadien de aangifte opnemen. In dit geval weet ik niet meer precies hoe dit is gelopen; ik kan mij dat niet meer herinneren. Ik weet niet wanneer er met P. een afspraak is gemaakt om die aangifte te komen doen.

Op 20 februari 2007 is de signalering ingetrokken. Tevens zijn de kinderen toen van de site 'Missing Kids' gehaald. Op 20 februari 2007 nam de Ca (G.) contact op met de politie en meldde zij dat de moeder met de kinderen in Zweden was. Ik heb toen de infodesk bericht dat de signalering van moeder en de kinderen verwijderd kon worden. Ik heb ook aan het KLPD doorgegeven dat de kinderen van de site 'Missing Kids' verwijderd konden worden.

U vraagt mij wanneer ik na 11 januari 2007 contact met de officier van justitie heb gehad. Ik had volgens de mutaties in BPS op 12 januari 2007 "contact" met de officier van justitie over de vordering historische gegevens (opvragen van de gegevens van de pinpas van de moeder). Ik verwijs u voor meer gegevens over mijn contacten met de officier naar de mutaties die ik voor u heb geprint.

U vraagt mij op welke wijze en wanneer het onderduikadres van de moeder is achterhaald. Op 25 januari 2007 is er een observatieteam (ot) ingezet. Het ot stond te wachten bij het gerechtsgebouw in Arnhem. Toen de moeder na de zitting van het hof naar buiten kwam en in haar auto vertrok is het ot haar gevolgd. Ze kwamen uit bij een camping in X, caravan Y; die caravan is eigendom van de heer en mevrouw M. (de oma en de opa). De moeder ging in caravan X naar binnen en het ot hoorde kinderstemmen uit de caravan (X) komen. Op 25 januari 2007 is er verder geen actie ondernomen, omdat het hof (in de mondelinge uitspraak van die datum) de moeder en de kinderen tot eind januari 2007 de tijd had gegeven om naar Zweden terug te keren.

Op 29 januari 2007 is er besloten om op 30 januari 2007 tot actie over te gaan en naar het adres te gaan waar de moeder en de kinderen verbleven. Ik heb contact gehad met de politie te Borculo om die actie voor te bereiden. Toen alles was geregeld had ik op enig moment contact met B. die mij zei dat we direct (dus op 29 januari 2007) tot actie moesten overgaan, omdat er nieuwe ontwikkelingen waren. Tegen mijn collega's in Borculo heb ik gezegd dat ik er direct aankwam.

Ik ben tezamen met een vrouwelijke collega in burger gekleed in een burgervoertuig naar de politie in Borculo gereden. Daar werd op aangegeven van de dienstdoende hovj bepaald dat er vier collega's mee zouden gaan. (Immers ik ga niet over de inzet van collega's elders). Deze collega's waren in uniform gekleed. Ik denk maar dat weet ik dus niet zeker dat gezien het gegeven dat ik een machtiging tot binnentreden en medebrenging van beide kinderen bij me had de hulpofficier van justitie tot dit besluit kwam. Ik zou immers nooit als er meerdere mensen in de caravan werden aangetroffen deze personen allen kunnen vervoeren in 1 auto. Gezamenlijk zijn we toen naar de camping in X gegaan om bij de caravan te gaan. Op het moment dat wij daar aankwamen was het reeds donker. Het was immers winter en er waren voorzover ik kon waarnemen geen bewoners op de camping. Ik heb geen andere personen op de camping gezien.

De campingbeheerder, de heer O. werd door een collega van de politie aldaar aangesproken die hem kende. O. gaf te kennen dat hij van de hele zaak af wist.

O. vertelde dat A. met de twee kinderen een dag daarvoor reeds was vertrokken. Toen ik hem te kennen gaf dat ik dit wel graag wilde verifiëren deelde O. mij mede dat hij een sleutel had van de caravan en mij de caravan wel wilde tonen, zodat ik binnen in de caravan kon vaststellen dat mevrouw en de kinderen daar niet meer waren.

O. heeft ons de caravan laten zien en de caravan voor ons opengedaan. In de caravan was niemand aanwezig; we zijn niet met z'n allen naar binnen gegaan. Ik heb samen met O. snel een blik in de caravan geworpen. De heer en mevrouw M. (oma en de opa) waren toen niet aanwezig.

Alles is heel rustig verlopen. Er is geen sprake geweest van buitenproportioneel politieoptreden.

Voor alle exacte data en details verwijs ik u naar de uitdraai van de mutaties die ik voor u heb gemaakt. Daar staat alles in; daarin kunt u alles nalezen. Ik weet de gang van zaken niet meer precies uit mijn hoofd, omdat het alweer een tijdje geleden is. Verder stuur ik u toe kopieën van alle schriftelijke stukken die er zijn van de signalering en de uitgevoerde opsporingsacties.

Datum: 3 september 2008

Voor akkoord:

Ge."

2007.09472, AMH, verklaring mevrouw G.

In het kader van het onderzoek naar aanleiding van de klacht van de heer M., verklaarde bij de klacht betrokken persoon, mevrouw G., op 3 juli 2008 tegenover mevrouw mr. A.M.H. van der Hoeven, medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"U vraagt mij hoe ik (lees: de centrale autoriteit (ca)) in het algemeen te werk ga als ik een verzoek ontvang op grond van artikel 8 van het Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen (hko).

Bij wat ik u vertel gaat het om een ontvoering vanuit het buitenland (bijvoorbeeld Zweden) naar Nederland (een zogenaamde 'inkomende zaak'). Indien het een ontvoering vanuit Nederland naar het buitenland betreft dan noemen wij dat een 'uitgaande zaak'. Ik treed op als procesvertegenwoordiger in inkomende zaken.

In het geval van een inkomende zaak komt er een verzoek binnen van de buitenlandse ca. Dit verzoek behelst een aanvraagformulier met diverse relevante stukken. Ik kijk of er is voldaan aan artikel 3 van het hko. In dat kader beoordeel ik onder meer of verzoeker het gezag heeft en of het aannemelijk is dat de kinderen hun gewone verblijfplaats in Zweden hebben. Ik controleer de bijgevoegde stukken en indien nodig dan vraag ik ontbrekende stukken op.

Als ik het verzoek in behandeling neem en de verblijfplaats van het kind in Nederland is niet duidelijk dan schakel ik het KLPD in teneinde die verblijfplaats te achterhalen.

De ca heeft er geen zicht op hoe het KLPD de verblijfplaats van een kind achterhaalt nadat de ca het KLPD met dat doel heeft ingeschakeld.

Voorts stuur ik de zogenaamde vrijwilligersbrief waarin staat vermeld dat de andere ouder zijn standpunt kan geven (en de stellingen van de verzoekende ouder kan weerleggen). De ca zet zich in om de vrijwillige terugkeer van het kind te bewerkstelligen, zo nodig via mediation. Als dit niet slaagt dan dient de ca een verzoekschrift bij de rechtbank in om de gedwongen terugkeer te bewerkstelligen.

In het geval P. heeft de mediation tot niets geleid. Als een van de partijen aangeeft dat hij of zij geen vertrouwen heeft in het slagen van de mediation of de mediation niet wil dan is die mededeling voor de ca voldoende. In casu is de ca uitgegaan van de waarheid van de mondelinge mededeling door de vader aan de ca dat de mediation niet was geslaagd.

U vraagt mij naar de klacht over het inschakelen van het AMK. Een en ander is gebeurd op basis van een fax en een schriftelijk verslag van de vader waarin hij zijn zorgen over de kinderen uit. Ik heb beide stukken voor u gekopieerd. Ik heb deze zaak van een collega overgenomen. Het contact tussen de ca en het AMK vond plaats voordat ik deze zaak overnam. Het is voor het eerst dat de ca het AMK heeft benaderd. Om die reden heeft de ca na de door de vader geuite zorgen eerst de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) benaderd en gevraagd wat de ca hiermee moest doen. De Raad heeft de ca geadviseerd contact op te nemen met het AMK.

Daarna heeft de ca een informatief gesprek met het AMK gevoerd met de vraag hoe de ca hiermee moest omgaan. Ik denk dat er 1 contact tussen de ca en het AMK is geweest; daarna was er geen noodzaak meer.

Kennelijk is er toen beslist om een melding te doen bij het AMK. Ik weet niet wie de melding feitelijk heeft gedaan; de ca of de vader. Volgens mij is de melding niet door de ca gedaan. Met name de naam van het AMK heeft veel kwaad bloed bij verzoeker en zijn dochter gezet. De moeder is nooit beticht van kindermishandeling; uit het AMK dossier blijkt daarvan ook niets. Ik heb tijdens de zitting bij het hof in de hoger beroepsprocedure proberen uit te leggen dat de moeder nooit werd verdacht van kindermishandeling. Het is mij helaas niet gelukt om die misvatting weg te nemen. Zelf heb ik het idee dat het AMK deze zaak ambtshalve als melding in behandeling heeft genomen.

Ik weet niet of er nog andere contacten dan de contacten die uit het AMK dossier blijken tussen de Raad en het AMK zijn geweest.

De Raad is standaard bij elke zitting waar een kinderonvoeringszaak wordt behandeld aanwezig. De Raad wordt daartoe door de rechtbank opgeroepen. De Raad moet dan

adviseren over de belangen van het kind. Het komt vaak voor dat de Raad niet veel over (de belangen van) het kind kan zeggen. De aanwezigheid van de Raad ter zitting is meer een soort waarborg. Ter zitting worden kinderen ook vaak gehoord. Op grond van het Verdrag inzake de rechten voor het kind worden kinderen al vanaf de leeftijd van tien jaar oud gehoord; soms zelfs jonger.

U vraagt mij op welke wijze de vader omstreeks eind september 2006 heeft gemeld dat het goed met zijn kinderen ging. Volgens mij heeft hij dat telefonisch of per e-mail aan de ca gemeld. Hij had de kinderen gezien en had de indruk dat het goed met hen ging. De vader was een emotionele man; er waren pieken en dalen in zijn manier van communiceren. Hij wilde veel duidelijkheid en had behoefte aan veel informatie.

Ik weet niet waarom het AMK het onderzoek niet kon stopzetten toen de ca op basis van voornoemde melding van de vader dat aan het AMK vroeg. Ik weet niet wat mijn collega bedoelt als zij in een telefoonnotitie heeft vermeld dat er volgens het AMK constateringen door een vertrouwensarts zouden zijn gedaan. Uit het AMK dossier blijkt daarvan niet. Bovendien zouden die constateringen niet aan de ca zijn gemeld. De AMK kwestie is verder niet van belang voor de teruggeleidingsprocedure. De moeder heeft van die melding een punt gemaakt.

Ik kan u niet uitleggen wat het NSIS voor een systeem is; de ca is op dat gebied geen deskundige. In bepaalde zaken adviseert de ca ouders soms om aan de politie te vragen of de politie hun kind in NSIS wil opnemen (met andere woorden: internationaal signaleren). De officier van justitie moet daarover beslissen. Het gaat dan voornamelijk om zaken waar 'doorontvoering' een risico is. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld een kind vanuit Zweden naar Nederland is ontvoerd en dat de kans groot is dat het kind vanuit Nederland naar een derde land (bijv. Spanje) wordt ontvoerd, omdat er ook (familie)banden zijn met/in dat land.

Een dergelijke signalering is pas mogelijk nadat er een aangifte is gedaan door een ouder. Het is een strafrechtelijk traject. In het geval P. zijn de kinderen internationaal gesignaleerd. Ik weet alleen dat de vader, de heer P. op 16 januari 2007 aangifte bij de politie heeft gedaan van onttrekking van zijn kinderen aan zijn gezag door zijn vrouw. De ca speelde alleen een rol bij de intrekking van deze signalering. Met de woorden dat de ca de internationale signalering heeft 'laten intrekken' is bedoeld door de ca dat de ca aan de politie heeft laten weten dat de kinderen terug zijn. De politie beoordeelt dan zelfstandig of er nog belang is bij handhaving van de internationale signalering. Als de politie oordeelt dat er geen belang meer is dan trekt de politie dan wel de officier van justitie (ovj) de internationale signalering ambtshalve in.

De vader kan de signalering intrekken door de politie te bellen en dit te verzoeken.

De heer Ge. van de politie (regiokorps Utrecht) was de contactpersoon voor de ca; de heer Ge. kan eventueel door u gehoord worden.

U vraagt mij welke maatregelen worden bedoeld in de brieven van 5 en 26 januari 2007 bijgevoegd als bijlagen 33 en 41 bij de reactie van de minister. Dat zijn preventieve maatregelen; de ca vraagt de ovj om voorbereidingshandelingen te treffen om te assisteren bij de executie van het teruggeleidingsbevel als de moeder niet vrijwillig nakomt. In dit geval heeft de ca dat gedaan; ik weet niet meer precies op welk moment. De meeste contacten van de ca met de ovj en de politie zijn telefonisch of per e-mail geweest. Op 12 januari 2007 sprak ik met ovj Ho. en op 15 januari 2007 sprak ik met de heer Ge. Op 26 januari 2007 sprak ik met ovj K. In ieder geval heb ik de beschikking van het hof naar de ovj gestuurd, dat weet ik zeker; zonder die beschikking kan de ovj namelijk niet executeren.

Ovj K. was het aanspreekpunt voor de ca bij het parket te Utrecht.

Op dit moment is de ca bezig om samen met de ketenpartners (de Raad en het openbaar ministerie) een protocol op te stellen met richtlijnen voor de executie (bij niet vrijwillige nakoming).

Dit protocol is nog in de maak en heeft als doel om uniforme executierichtlijnen op te stellen.

Tijdens de kort geding zitting op 2 januari 2007 werd duidelijk dat moeder met de kinderen ondergedoken zat, omdat zij het hoger beroep wilde afwachten. De moeder was niet aanwezig bij deze zitting. De advocaat van moeder wilde geen duidelijkheid geven over de (onderduik)verblijfplaats van moeder en de kinderen.

In dit geval heeft de Ca de ovj verzocht om te achterhalen waar de moeder met de kinderen verbleef. Ovj K. meldde mij per telefoon op 26/01/07 dat de verblijfplaats van de moeder en de kinderen op 25 januari 2007 was achterhaald. De ca heeft niet het exacte adres gekregen; ik geloof dat het een camping was ergens in O., dichtbij de Duitse grens. Ik had er geen belang bij om het exacte adres te weten; als ik het had willen weten had de politie mij dat adres wel gegeven.

Toen de termijn vermeld in de beschikking van het hof waarbinnen de moeder vrijwillig aan de teruggeleiding moest voldoen verstreken was wist de politie waar ze de moeder en de kinderen in Nederland konden vinden.

U vraagt mij naar de gang van zaken nadat de advocaat van moeder aan de ca meldde (op 29 januari 2007 om 15.11 uur) dat de moeder en de kinderen in Zweden waren aangekomen in het IBIS Hotel te Z.. U houdt mij voorts voor dat de ca de ontvangst van dit bericht bevestigde om 15.50 uur aan de advocaat van moeder.

Ik heb na de e-mail van de advocaat van moeder onmiddellijk telefonisch contact opgenomen met de ovj (van dat gesprek heb ik geen telefoonnotitie) en deze melding doorgegeven. Tijdens dat telefoongesprek zei de ovj mij dat er een team van de politie te Utrecht onderweg was naar de camping waar moeder met de kinderen verbleef. De ca bevestigde de ovj dat er geen belang meer was om die actie door te zetten. De ovj zei mij dat er dan iemand van de lokale politie naar toe zou gaan om te controleren dat niemand meer aanwezig was. Ik heb daar verder niets meer over gehoord en weet niet hoe dat verlopen is. Van een inval op de camping door de politie weet ik niets. Ik was in de veronderstelling dat er iemand van de lokale politie langs is gegaan en dat het team van de politie te Utrecht halverwege ommekeer heeft gemaakt.

Ik heb dit bericht per e-mail ook doorgegeven aan de Zweedse ca. De Zweedse ca heeft de Zweedse politie opdracht gegeven om naar het IBIS Hotel te gaan en te controleren of moeder en de kinderen daar verbleven. Ik wist op 29 januari 2007 niet dat moeder en de kinderen onder een valse naam in het IBIS Hotel verbleven; daarover heeft de advocaat van de moeder op dat moment niets gezegd. Ik ging er vanuit dat moeder en de kinderen in het IBIS Hotel onder hun eigen naam (P. of M.) waren geregistreerd. Ik hoorde pas later van de advocaat dat de moeder en de kinderen niet onder hun eigen naam stonden geregistreerd in het hotel.

De Zweedse ca meldde mij per e-mail van 31 januari 2007 dat hun verblijf in het IBIS Hotel niet was bevestigd.

Ik heb toen ongeveer anderhalve week gewacht op een bevestiging door de Zweedse ca van hun verblijf in het IBIS Hotel. Dit is geen ongebruikelijke termijn; ik heb de Zweedse ca niet dagelijks een rappel gestuurd.

Uiteindelijk heb ik per e-mail van 14 februari 2007 aan de advocaat van moeder verzocht of moeder contact kon opnemen met de Zweedse (de ca) teneinde afspraken te maken over hoe duidelijkheid kon worden verkregen over de verblijfplaats. Pas omstreeks 14 februari 2007 heb ik van de advocaat van moeder gehoord dat moeder en de kinderen onder een valse naam in het IBIS Hotel verbleven. Tot dat moment was voor ons (de Nederlandse en de Zweedse ca) niet controleerbaar waar moeder en de kinderen verbleven.

U vraagt mij wie de eindverantwoordelijkheid heeft voor optreden van de ovj en de politie indien de ca de ovj inschakelt om bij de terugleiding te assisteren.

De ca heeft geen instructiebevoegdheid, maar vraagt assistentie aan de ovj. De ovj bepaalt hoe deze assistentie wordt uitgevoerd. De minister van Justitie is uiteindelijk verantwoordelijk, maar de regie ligt bij het OM. Ca kan wel aanbevelingen doen, maar het is de ovj die uiteindelijk beslist.

U vraagt mij of er een faxbericht van 16 februari 2007 bestaat zoals vermeld in vraag 6a. in de openingsbrief van 21 december 2007 van de Nationale ombudsman aan de minister. U houdt mij voor dat dat faxbericht zich niet bevindt in het dossier van de Nationale ombudsman, maar dat dat dossier wel een e-mail van 14 februari 2007 (bijlage 48 bij de reactie van de minister) bevat. U vraagt mij of er misschien sprake is van een verschrijving in de brief van 21 december 2006 en de e-mail van 14 februari 2007 wordt bedoeld.

Ik heb ook geen fax van 16 februari 2007 in mijn bezit. Ik denk dus dat het een verschrijving betreft en dat de e-mail van 14 februari 2007 wordt bedoeld.

U vraagt mij of de ca wel vaker een verzoek om herziening van een beschikking aan het hof vraagt.

Nee, dat heb ik nog nooit gedaan. In dit specifieke geval was dat een noodgreep. Tijdens de zitting heeft de moeder het hof moeten beloven dat de kinderen naar Zweden terug zouden gaan en dat zij (samen met haar advocaat) met mij na de zitting hierover afspraken zou maken.

Na de zitting heb ik hiertoe de advocaat van moeder benaderd, maar hij weigerde hierover met mij afspraken te maken. Ik heb dit probleem toen voorgelegd aan de griffier en deze raadde mij aan om herziening van de uitspraak te vragen. Dit heb ik toen per fax op 25 januari 2007 gedaan en gevraagd of het hof wilde bevelen dat de minderjarigen ter teruggeleiding naar Zweden aan de vader worden afgegeven. Het hof heeft hiermee niets gedaan. Ik heb dit in dit geval zo aangepakt omdat de advocaat zeer onwillig was om mee te werken en omdat moeder met de kinderen nog ondergedoken zat. Ik verzeker u dat dit geen praktijk is van de ca, maar een noodgreep en een uitzondering.

Ik was verbaasd dat het hof in de beschikking van 25 januari 2007 niets heeft vermeld over de afgifte van de kinderen aan de vader. Deze afgifte staat niet in het dictum van de beschikking vermeld, maar is wel ter zitting aan de orde geweest. De praktijk is dat indien de moeder niet vrijwillig zou hebben meegewerkt aan de teruggeleiding van de kinderen binnen de daarvoor gestelde termijn, de kinderen dan aan de vader hadden moeten worden afgegeven. Dit ondanks het feit dat deze afgifte niet staat vermeld in het dictum van de beschikking van het hof.

U vraagt mij of ik nog iets heb toe te voegen. Ik merk op dat de kinderontvoeringspraktijk snel en dynamisch is en dat het niet mogelijk is om alle contacten schriftelijk vast te leggen. Veel contacten gaan telefonisch of per e-mail.

Datum: .15 juli 2008

Voor akkoord:

G."

2007.09472, AMH. verklaring B. politieambtenaar regionale politiekorps Utrecht

In het kader van het onderzoek naar aanleiding van de klacht van de heer M. verklaarde de bij de klacht betrokken persoon, politieambtenaar B. op 20 augustus 2008 tegenover mevrouw mr. A.M.H, van der Hoeven, medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Deze zaak is bij de politie binnengekomen als een vermissing. De aanleiding voor mijn contacten met de officier van justitie was de vraag of er in dit geval sprake was van een strafbaar feit. Ge. was ten tijde van het onderzoek wijkagent Jeugd binnen N. en ik ben chef recherche. Als er sprake is van vermissing worden deze binnen de politie in verschillende categorieën ingedeeld. Als er sprake is van een vermissing binnen categorie 1 word ik daarbij betrokken, of als er opsporingsmogelijkheden zijn waar de recherche een rol in zou kunnen hebben.

Voordat we tot inzet zijn gekomen van opsporingsmiddelen hebben Ge. en ik gesproken over de vraag of hier sprake is van een strafbaar feit. Ik weet niet meer wanneer dat was. Deze vraag heb ik vervolgens besproken met de Officier van Justitie.

In dit geval moesten we beoordelen of er sprake was van overtreding van artikel 279 van het Wetboek van Strafrecht (sr.).

In mijn visie was het optreden van de politie om de verblijfplaats van de kinderen te achterhalen een strafrechtelijk optreden. U houdt mij voor dat daarover in (artikel 9 van) de Uitvoeringswet van het Haagse kindervertoevingsverdrag en de memorie van toelichting daarop staat dat die opsporing niet geschiedt in het kader van een strafrechtelijk onderzoek. Ik denk dat dan bedoeld wordt dat het in het kader van de hulpverleningstaak van de politie geschiedt. In dit geval heb ik nooit reden gehad om te denken dat de kinderen gevaar liepen. Daarom was er volgens mij wel sprake van strafrechtelijk optreden in verband met overtreding van artikel 279 sr. Dit was ook de mening van de Officier.

Aanvankelijk was het niet volledig duidelijk of er sprake was van een strafbaar feit. Het is nodig te weten welke van de ouders (of beide) het voogdij heeft verkregen en welke uitspraak daarover door de rechter is genomen. Het is nodig dat deze uitspraak aan ons schriftelijk wordt overlegd. Deze papieren hebben wij in deze zaak verkregen via de Ca en daarna was het duidelijk dat de kinderen teruggeleid moesten worden naar Zweden en dat er dus sprake was van een strafbaar feit volgens artikel 279.

U vraagt mij naar de signalering van moeder en de kinderen.

Op 6 januari 2007 zijn de kinderen op verzoek van de Ca en met toestemming van de officier van justitie gesignaleerd. Wij maken de signalering via een formulier op en geven dat af aan de infodesk hier op het politiebureau. De infodesk zorgt dan voor de verdere verwerking in NSIS. De signalering in NSIS hoeft niet samen te gaan met de plaatsing op

de site "Missing Kids"; volgens mij is het KLPD de beheerder van die site. Op de site kun je foto's plaatsen; dat kan niet in NSIS.

Op 11 januari 2007 is ook de moeder gesignaleerd. Dit is op initiatief van de politie gebeurd en ook weer met toestemming van de officier; deze toestemming gaf zij op 11 januari 2007. Het is niet zinvol om alleen de kinderen te signaleren, omdat zulke jonge kinderen niet worden gecontroleerd. De signalering is op 20 februari 2007 ingetrokken; dit gebeurt via een afmeldingsformulier dat ook weer aan de infodesk wordt gegeven voor verdere verwerking. Ik verwijs u verder naar een mutatie die daarover door Ge. opgemaakt.

U vraagt mij welke opsporingsactiviteiten er verricht zijn om het adres van de moeder en de kinderen te achterhalen. Bij opsporing van een strafbaar feit hoort ook het achterhalen van het adres. P. heeft veel informatie (adressen) over mogelijke verblijfplaatsen aan ons verstrekt. Onder meer was dat een adres van een vakantiehuisje in Drenthe. Dat adres is door de collega's in Drenthe gecontroleerd. De collega's hebben geconstateerd dat het huisje leeg was. Met de officier van justitie heb ik besproken dat we het adres gingen achterhalen door de inzet van een observatieteam (ot). Dat is uiteindelijk gebeurd; het ot stond klaar bij het gerechtsgebouw in Arnhem op de dag van de zitting op 25 januari 2007. Het ot heeft de moeder na de zitting op weg naar haar verblijfplaats gevolgd. Het ot kwam uiteindelijk uit bij camping Z in X, caravan Y. Het ot hoorde kindergeluiden uit de caravan komen en de auto van M. (de opa) is bij de caravan gezien.

Aanvankelijk was het de bedoeling om de kinderen daar weg te halen, maar toen kwam de uitspraak van het hof waarin de teruggeleiding van de kinderen voor of uiterlijk op 31 januari 2007 werd gelast. De officier van justitie lichtte mij in over die uitspraak en ik heb dit gecommuniceerd aan Ge. De machtiging tot binnentreden had ik opgemaakt en was door mij ondertekend. Ik ben hulpofficier van justitie.

Op een gegeven moment kreeg Ge. een anoniem telefoontje dat de moeder en de kinderen in een hotel in Zweden waren. Ik heb geen idee van wie dat telefoontje afkomstig was. Zie daartoe de mutatie van 26 januari 2007 08:48 uur.

U vraagt mij onder meer naar het aantal politieambtenaren dat uiteindelijk (op 29 januari 2007) naar de camping is gegaan om te controleren of de moeder en de kinderen daar nog waren.

Voor de details daarover verwijs ik u naar Ge., naar hetgeen daarover in de mutaties staat vermeld en naar de andere stukken die daarover beschikbaar zijn. Ik was er niet bij toen Ge. samen met collega's uit Borculo daar ter plaatse gingen en kan u daar niets over verklaren. Ik weet wel dat Ge. zijn collega niet in uniform waren; wie er verder bij waren weet ik niet.

Ook of en zo ja op welke manier de caravan is doorzocht weet ik niet. Ik verwijs u naar Ge. en de schriftelijke stukken daarover.

Ik heb wel op 30 januari 2007 bij de officier van justitie geïnformeerd over het verloop van onze inzet op 29 januari. Ik heb haar toen geïnformeerd dat de caravan niet bewoond was en dat de eigenaar van de camping had verteld dat moeder en de kinderen de dag ervoor naar Zweden waren vertrokken.

Datum: 29 augustus 2008

Voor akkoord:

B."

In het kader van het onderzoek naar aanleiding van de klacht van de heer M. verklaarde de bij de klacht betrokken persoon, K. (zaakofficier van justitie te Utrecht) op 15 juli 2008 telefonisch tegenover mevrouw mr. A.M.H, van der Hoeven, medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende:

"Op 25 januari 2007 had ik mijn eerste telefonische contact met G. van de Centrale autoriteit (ca). Daarvan heb ik geen telefoon notitie. Ik had van de ca de beschikking van de rechtbank te Utrecht ontvangen.

De plaatsvervangend hoofdofficier van justitie Ho. vroeg mij of ik het onderzoek naar de verblijfplaats van de moeder en de kinderen als zaakofficier op mij wilde nemen. Zij vroeg mij dit per telefoon of in persoon. Op dat moment liep de zaak al en was er al besloten dat er een strafrechtelijk onderzoek zou komen. Ik weet niet wat de directe aanleiding van het onderzoek was. Bij de politie was een onderzoek gestart om de beide meisjes (E. en H.) te traceren. Na het mondelinge verzoek aan mij van Ho. stuurde zij mij op 11 januari 2007 een door de ca een Ho. gestuurd e-mailbericht van 10 januari 2007 door. In dat bericht verzocht de ca Ho. om de opgave van vermissing van de meisjes door de vader met de politie op te nemen.

U houdt mij voor de dat P. de vader van de beide meisjes, aangifte had gedaan van vermissing (lees: onttrekking van zijn dochters E. en H. aan zijn gezag). Ik ken die aangifte niet, maar het zou logisch kunnen zijn dat die aangifte de aanleiding voor het strafrechtelijke onderzoek is geweest. Ik weet dat echter niet.

Het eerste doel van het onderzoek was om de verblijfplaats van de moeder en de kinderen te achterhalen, maar wel in het licht van het strafrechtelijke onderzoek. Het had dus tot de mogelijkheden behoord dat als we de moeder hadden aangetroffen we haar als verdachte van overtreding van artikel 279 van het Wetboek van Strafrecht hadden aangehouden.

Mijn eerste contact met de politie was kort na 11 januari 2007. Mijn volgende contact was op 18 januari 2007. Ik had contact met B. en Ge. van district Lekstroom van de regiopolitie Utrecht. Het ging om het traceren van de moeder en de kinderen. Ik heb met de politie besproken welke middelen we daartoe konden inzetten.

Een telefoontap vond ik om mee te beginnen een te vergaand middel. Om die reden hebben we eerst onder meer de door de vader opgegeven adressen onderzocht en de gegevens van de pinpas van de moeder. *Wij moesten de moeder en de kinderen lokaliseren omdat zij ondergedoken zaten. Op enig moment is de verblijfplaats met behulp van het onderzoek naar de door de vader opgegeven adressen en de gegevens van de pinpas van de moeder achterhaald. Het was dus niet meer nodig om een telefoontap toe te passen; dit is dan ook nooit gebeurd.*

Ik kan mij niet herinneren of ik ooit het exacte adres waar de moeder en de kinderen ondergedoken zaten heb gehoord. Ik heb het in ieder geval niet opgeschreven. Het was ook niet relevant. Als ik het mij goed herinner was het in de richting van de Duitse grens ergens in de Achterhoek.

Na de zitting bij het hof en de uitspraak van het hof op 25 januari 2007 heb ik op 29 januari 2007 om 11.55 uur weer contact met de ca gehad. We hebben toen afgesproken dat we de dag daarna, op 30 januari 2007, de actie op de camping (verifiëren of moeder en de kinderen daar verbleven en evt. de moeder aanhouden) zouden uitvoeren. Echter in de middag op 29 januari 2007 werd dat weer anders. Ik kreeg toen bericht van de ca dat de Zweedse mobiele telefoon van moeder aanstond en dat er een vermoeden bestond dat moeder in Zweden zou zijn. We besloten om die reden dat we op 29 januari 2007 om 14.30 uur tot actie zouden overgaan. Dit laatste heb ik per telefoon aan de ca meegedeeld; tijdens dat telefoontje ontving de ca een e-mailbericht van de advocaat van moeder dat moeder en de kinderen in Zweden waren. We hebben toen besloten de actie af te blazen. Ik heb daarover direct met B. van de politie telefonisch contact opgenomen. Ik heb B. verteld van het bericht van de advocaat van moeder aan de ca en dat de Zweedse telefoon van moeder aanstond. Ik heb B. toen gezegd dat het niet opportuun meer was om een inval op de camping te doen. Als ik dat zeg dan geeft de politie daar gehoor aan. Ik weet dus zeker dat de inval op de camping door het team van de politie Utrecht niet heeft plaatsgevonden. Het team dat onderweg was bestond uit twee, maximaal drie personen (een hulpofficier van justitie en een of twee politieambtenaren). Ik heb van de gang van zaken een journaal opgesteld. Dat journaal mail ik u. Ik benadruk dat dat journaal een intern en vertrouwelijk OM stuk is en dat dat stuk niet aan derden mag worden afgegeven. Verder heb ik van dit alles geen schriftelijke stukken.

Wel heb B. verzocht om iemand van de plaatselijke politie (de Achterhoek) naar het adres te sturen om te controleren of de moeder en kinderen inderdaad niet meer op de camping verbleven. Ik heb daarover geen contact gehad met de plaatselijke politie.

Ik neem aan dat er bij de politie van dit alles in ieder geval mutaties aanwezig zijn. U zou Ge. en B. hierover kunnen horen; er moeten wel schriftelijke stukken van aanwezig zijn.

U vraagt mij wie eindverantwoordelijk is voor het optreden van de ovj en de politie nadat de ca de ovj heeft verzocht om te assisteren bij tenuitvoerlegging van het teruggeleidingsbevel. Ik weet dat niet.

Volgens mij is het zo dat als de ca de politie aanstuurt het een civielrechtelijke actie is van de politie (in het kader van de openbare orde taak van de politie) en als de ovj de politie aanstuurt het een strafrechtelijk traject betreft {in het kader van de opsporingstaak van de politie). Ik denk dat het zo'n constructie is, maar zoals gezegd weet ik het niet.

Datum:

Voor akkoord:"